

НАША ДОРОГА NASHA DOROGHA

весна/spring 1(28)/2008

*Великдень!
Easter!*

**Синоди Української
Католицької Церкви**

**Dangers on the
Internet for our
CHILDREN**

Remote UCWLC Branches ✧ Далекі Відділи

Христос Воскрес! Happy Easter!

Привіти читачам Easter Greetings

**Високопреосвященний
Лаврентій Гуцуляк, ЧСВВ
Архиєпископ Вінніпезький
Митрополит для Українців
Католиків в Канаді**

**Most Reverend
Lawrence Huculak, OSBM
Archbishop of Winnipeg
Metropolitan for Ukrainian
Catholics in Canada**

Чи бувало у Вашому житті, що Ви прийшли до церкви раненько на Великдень — а душа так глибоко засмучена, що не було як співати „Христос Воскрес!”? Можливо, що причини цього були різні: родинні труднощі або слабе здоров’я. Можливо, що причиною смутку була несподівана смерть близького. На жаль, є багато причин, чому дехто не має змоги співати з наповненим радістю серцем „Христос Воскрес!”.

Сімдесят п’ять років тому серця у багатьох з наших братів і сестер в Україні були випорожені потрібною радістю, щоб заспівати „Христос Воскрес!”. Це був час штучного голоду, Голодомору, і, хоч на календарі день був назначений як Великдень, для багатьох замість радісного Великодня цей день був продовженням Великої П’ятниці, продовженням Голгофи і Розп’яття. Тоді, як і сьогодні, багато жінок і чоловіків вигукували: „Де Христос тепер, коли ми страждаємо? Як Бог може дозволити ці гидкі страхиття?”

Дорогі улюблені в Христі!

Коли хтось переживає фізичні болі через голод, слабе здоров’я чи інші тривоги—Ісус на хресті терпить разом з ними. Коли смерть приступає і бере зі собою когось близького нам, Ісус у Своїм гробі співчуває з нами. Таким же чином це той самий Ісус, воскреслий з мертвих, хто закликає до всіх, хто вірить у Нього, щоб раділи з Ним. Ісус явив нам, що ми маємо Бога, у кого є сила перемогти весь біль й терпіння людського життя. Любов нашого Бога до кожного з нас переможе всі земні сили — навіть силу смерті.

Ось моє побажання для кожної з Вас з нагоди Дня Воскресіння Господа Нашого Ісуса Христа 2008 року. Кожен раз, коли ми пригадуємо собі страшний Голод — Голодомор, коли ми згадуємо власні терпіння і біди, коли сумуємо за тими, хто відійшов від нас, — пам’ятаймо про надію, про Воскресіння Ісуса Христа. Нехай сповіщення Доброї Новини про те, що Ісус воскрес із мертвих, наповнить ваші душі й життя радістю. Діліться радістю Воскресінням Ісуса Христа з усіма біля вас, вітаючи всіх словами Доброї Новини: Христос Воскрес! Воістину Воскрес!

Нave you ever come to church on Easter Sunday morning, but could not find the joy in your heart to sing, “Christ is Risen!”? Maybe this was due to family difficulties. Perhaps it was due to poor health. Maybe it was caused by the recent death of a loved one. Unfortunately, there could be many reasons why people are unable to sing, “Christ is Risen!” with joy in their hearts.

Seventy-five years ago many of our brothers in sisters in Ukraine could not find the joy in their hearts to sing “Christ is Risen!” It was the time of the Great Famine, the Holodomor, and even though the calendar said it was the Sunday of the Resurrection, for many they were still living the Great Friday of the Crucifixion. Then and now women and men have called out: “Where is Jesus now, as we suffer such great torment? How can God allow these things to happen?”

Dearly Beloved in Christ,

When people suffer from famine, ill health or any other misfortune, Jesus suffers with us on the cross. When death enters into our midst and we lose those we love so dearly, Jesus mourns with us in his grave. It is Jesus, risen from the dead, who calls upon all those who believe in him, to rejoice with him. For Jesus has shown us that we have a God with the power to overcome all pain and suffering. The love of our God for us is able to overcome all other forces—even the power of death itself.

This is my greeting to you for the Sunday of Resurrection for the year 2008. When we recall the Great Famine, the Holodomor; when we recall our own sufferings and misfortune; and even when we recall those who have died, let us also recall the hope of the Resurrection of Jesus Christ. May the announcement of the Good News that Jesus is risen from the dead, bring joy into your heart and into your life. May you, in turn, share the joy of the Resurrection with all those around you by greeting them with the Good News: Christ is Risen. Indeed He is Risen!

**Владика Стефан Хміляр,
Єпарх Торонто й
Східної Канади**

**Bishop Stephan Chmilar,
Eparch of Toronto and
Eastern Canada**

‘В цей день, що його сотворив Господь, возрадуймося і возвеселімся в ній’ (Пс. 118,24).

Празник Пасхи голосить нам радість. Воскресіння Христове є наповнене силою, яка відкриває перед людиною остаточну ціль її життя, дозволяє пізнати нам глибокий зміст нашого буття. Та понад усе подія Воскресіння в історії людства подає її суцільний зміст, на основі якого розбудовуємо все наше духовне і моральне життя.

У цей світлий празник Христос подає своїм учням і нам усім два великі надприродні дари, які можемо так особливо відчутти в день Його Воскресіння — це радість і надія. Як мало ми вдумуємося в силу тієї Христової радості, яка перемінює душі і бачить життя в іншому божественному світлі? І цю радість ми переживаємо кожного Великодня. А наша радість виростає із християнської надії, якою очікуємо з певністю спасення. Бо Христос каже: “Радуйтеся і веселіться, бо нагорода ваша велика у небі.” (Лк. 6,23).

Ось скріплені радістю і надією прийміть до серця слова, сказані ангелом до жінок мироносиць: “Ідіть і сповістіть, що Христос воскрес”! Так і Ви Вашим прикладом, тими євангельськими вартостями, якими живете, Ви покликані свідчити віру у воскреслого Христа.

Дорогі членкині! Ви є у привілейованій позиції бути тими сучасними мироносицями, а саме — маєте можливість сповняти цей євангельський наказ: ідіть і сповістіть. Бо, будучи присутніми у всіх сферах життя, можете голосити радісну вістку Христового воскресіння, почавши від наймолодших аж до найстарших. Отож моє пастирське звернення до Вас: ідіть і сповістіть радість воскреслого Господа найменшим царства у садочках і підростаючій молоді; ідіть і сповістіть випускникам народної школи і курсів українознавства яким Ви уділяєте стипендії, ідіть і сповістіть по Ваших парохіях і будьте поміччю для Ваших отців душпастирів, ідіть і сповістіть у громадських організаціях, де Ви віддано трудитеся для добра нашого українського народу, ідіть і сповістіть хворим по лікарнях і немічним у старечих домах, яких Ви відвідуєте.

Ідіть без страху відважно вперед із Христом, ділячись з іншими причиною вашої радості та надії.

**Люба Ковальчик
Крайова голова ЛУКЖК**

**Luba Kowalchuk
National President
of the UCWLC**

З святом Христового Воскресіння звертаюсь до Вас, дорогенькі Членкині Ліги Українських Католицьких Жінок Канади, щоб разом з Вами поділитись цим Святом перемоги Ісуса Христа.

В цей Господній день, від одного берега океану по другий нашої розлогої Канади ви, членкині, прийдете до наших церков. Ви прийдете з вашими дітьми і внуками та принесете вашу культурну спадщину у вашому великодньому кошику.

Ми, членкині ЛУКЖК, дбаємо про те, щоб ця традиція, що її наші предки вивезли з України, не забувалась. Цей великодній кошик, повний пасок, яєць, м'ясних страв та сиру, — це наша гордість, це наше зусилля передати цю цінність грядущим поколінням.

З посвяченими кошиками співаймо на цілий світ, що Христос воскрес із мертвих, і ми вдячні Йому, що Він відкупив нас своєю смертю на хресті.

The great Feast of Christ's Resurrection gives me the opportunity, dear Members of the Ukrainian Catholic Women's League of Canada, to share with you the joy of victory of our Lord Jesus Christ.

On this Lord's Day, you, the Members, from sea to sea of the spacious land of Canada, will attend our Church services. You will come with your children and grandchildren and in your baskets you will be holding our cultural heritage.

We all, Members of the UCWLC, work hard so the tradition, brought by our pioneers from Ukraine, would be alive. This Easter basket with all the paskha and babka bread, eggs, meat and cheese products is our pride and our effort that we hope will live for generations.

Carrying home our blessed baskets we should proclaim to the world that Christ is risen and we are thankful to Him for His sacrifice on the cross.

о. Янко Гербут
Духовний Дорадник
Національної Екзекутиви
ЛУКЖК

Fr. Janko Herbut
UCWLC
National Executive
Spiritual Advisor

Воскресіння — запевнення миру і нашого спасіння

Після своєї мученицької смерті на хресті за нас грішних, Ісус воскрес і протягом 40 днів часто являвся Своїм учням намагаючись їх, переляканих і збентежених, заспокоїти: “Мир вам! Чого стривожились? Чого ті сумніви постають у серцях ваших? Гляньте на Мої руки та на Мої ноги: це ж Я сам. Доторкніться до Мене та збагніть, що дух тіла і костей не має, як бачите, що Я їх маю”. Він промовляв до Своїх вибраних апостолів словами, повними любові й спокою, запевнюючи їх Своєю появою, що після смерті кожному людину чекає нове життя і нове тіло, не обмежене часом і простором.

Як можна нам досягнути це життя? Вірою до воскреслого Христа! Ісус Христос освітив землю і небо, а щоб людина після смерті мала місце в небі, Ісус дав їй закони життя — сильні, незмінні, тривкі... До тих законів людина повинна пристосувати своє серце, свій розум, свої думки, своє життя і з’єднати їх з Ісусом, з його законами і його євангелією.

Ісус воскрес — цю правду засвідчили апостоли. За цю правду багато мучеників віддало своє життя. Правда Христового воскресіння стала надією усіх християн — усіх нас. Надією до життя вічного, і тому апостол Павло пише: “Як бо в Адамі всі вмирають, так у Христі й оживуть всі” (1. Кор. 15, 22). Подібно й Ісус сказав: “І не дивуйтеся з того, бо надходить час, коли всі, хто у гробах, голос його вчують, і вийдуть ті, що чинили добро, на воскресіння життя. А ті, що зло чинили, — воскреснуть на суд” (Ів. 5, 28-29).

В правді Христового воскресіння християнин має мир в душі як Божий дар людині. А той мир він повинен поширювати у середовищі, в якому знаходиться, і так свідчити про воскреслого Ісуса.

Звертаючись до всіх вас, членкинь ЛУКЖК, і всіх людей доброї волі з побажаннями з нагоди цього великого свята нашої віри, бажаю Вам усім як найбільше Христового миру у вашому житті. Радійте, наша доля запевнена. Ми її віддали в руки того, котрий одинокий переміг смерть і сказав, що той, хто вірує в нього, навіть і вмерши — житиме! (Ів. 11,25).

Епархіяльна Управа
ЛУКЖК
Торонтонської Епархії
Марта Хомин, голова;
о. Петро Двірник,
духовний дорадник;
Ірина Паттен, секретар
UCWLC
Eparchial Executive
Eparchy of Toronto
Marta Chomyn, President;
Fr. Petro Dvirnyk,
Spiritual Advisor;
Irena Patten, Secretary

“Воскресіння День — Просвітіння Торжеством”

Зі Світлим Празником Христового Воскресіння

сердечно вітаємо

Главу Української Католицької Церкви Блаженнішого Любомира,
Високопреосвященнішого Митрополита Лаврентія,
Преосвященних Владик Канадських Епархій,
особливо нашого духовного опікуна Преосв. Владику Стефана,
Всечесніших Отців, Преподобне Монашество, Дорогих Семінаристів,
Крайову, Архиепархіяльну, Епархіяльні Управи,
Управи Відділів, Членство ЛУКЖК,
Управи Світових, Крайових, Місцевих, Братніх, Громадських Організацій
та весь український люд в Україні та діаспорі.

З вірою, надією і любов’ю молимося, щоби Воскреслий Христос
нагородив усіх щедрими ласками, міцним здоров’ям, успіхами
у родинному та організаційному житті та бажаємо

Радісних Великодніх Свят!

Як святкують Великдень на Галичині

Марина Гримич

Я народилася і виросла в Києві — в місті космополітичному і байдужому до народних обрядів, а в радянські часи — ще й ворожому до церкви.

Святкування паски у нашій родині — як і в багатьох інших — відбувалося в глибокій конспіративності. У Великодню Суботу „хитра” радянська влада оголошувала всесоюзний суботник. Це щось на зразок давнього українського звичаю „толоки” — коли люди збиралися на колективні громадські роботи (наприклад, відремонтувати школу, відбудувати міст, прибрати в парку). Тільки, на відміну від „толоки”, яка відбувалася добровільно і зі щирим серцем, на суботники і недільники йшли примусово і з великою відразою.

Увечері у Великодню Суботу випроводжали на „вечірню” або „утренню” в Володимирський собор або Печерську Лавру когось із сусідок, старшу жінку, якій вже нічого не загрожувало, бо вона вже була на пенсії. Сусіди складали їй у кошик хто що хотів собі посвятити — крашанки, ковбасу, паску. Уранці сім’ї сідали за стіл і пробували потрошку свячене, суворо наказуючи дітям не розповідати про це в школі.

У такому „екстремі” і проходили наші Великодні свята в радянський час.

Лише вийшовши заміж за галичанина, я вперше відчула всю урочистість і красу цього свята.

Приготування до нього відбувається заздалегідь. Я маю на увазі передусім піст. Практично, якщо Ви не дотримуєтеся цієї по суті дуже мудрої та здорової ритуальної дієти, паска і ковбаска на Великдень смакують зовсім інакше. Але не це головне. Не пройшовши випробовування постом, не відчуваєш легкості на

Dormition of the Blessed Mother of God, Saskatoon. Photo by Karen Pidskalny

Великдень, яка дозволяє тобі під час служби Божої проникнутися радістю Господнього воскресіння. На Галичині, навіть при відсутності такого різноманіття фруктів і овочів, яка є у Канаді, люди намагаються дотримуватися посту. Особливо суворими є перший і останній тиждень.

У четвер, напередодні Великодня, який майже повсюдно в Україні зветься „чистим”, люди намагаються добре підготувати свою хату до Свята. Тепер „мазати” і „білити” хат уже не треба, тож люди миють вікна, перепирають фіранки, постіль, одяг, чистять килими. Звичайно, сучасні хати на Галичині величезні, і за один день цього всього переробити неможливо, тож розпочинають раніше, а в четвер завершують „останні штрихи”.

Великодня п’ятниця на Галичині зветься „Страсна П’ятниця”. На відміну від Канади, на Галичині це вважається днем смутку, адже в п’ятницю Ісуса розпинали. Люди протягом дня на знак

жалоби не їдять, а надвечір ідуть до плащаниці. Причому звичай такий: заходиш до церкви, і від порога на колінах пересуваєшся до плащаниці. В різних околицях по-різному б’ють поклони біля плащаниці. Сучасні люди начебто і могли б обійтися без цього, однак для них це особливий знак пошани до гробу Господнього і до того, що зробив для нас у цей день Христос. На колінах ідуть до гробу господнього всі — і великі начальники і прості селяни. Перед Гробом Господнім усі рівні.

Після вклоніння плащаниці можна прийти додому і мати скромну вечерю.

Ми з родиною щороку їдемо до плащаниці до Гошівського монастиря, що недалеко біля Болехова Івано-Франківської області. Монастир розташований на високій горі, до якої можна дістатися машиною, а можна іти довшою, пішохідною дорогою старим лісом, вздовж якої встановлені „стації” — хрести з намальованими на них епізодами

Хресної дороги. Біля кожної „стації” люди зупиняються, кладуть хрест, читають молитву і йдуть далі. Пройшовши такий шлях, осмислюєш ще раз Христову жертву і приходиш до плащаниці духовно підготовленим.

У суботу печуть паски і „рихтують” кошик. Ви навіть не уявляєте, скільки часу і фантазії докладає рядовий галичанин для підготовки кошика до свячення! Під час цього процесу у родині мого чоловіка завжди відбувалися палкі дискусії — як викласти ковбасу, яким боком повернути шинку, щоб вона виглядала апетитніше, яку форму надати маслу, в яку посудину викласти сир, як прикрасити кошик „мірною” і барвінком, що на цей час вже зацвітає, хто чиститиме хрін і так далі. Кошик виходить дійсно як витвір народного мистецтва. Потім його накривають серветкою — не будь-якою, а спеціальною, великодньою.

Уранці в неділю всі йдуть з кошиками до церкви. Як правило, сільська церква не може вмістити всіх бажаючих (на великі свята до церкви приходять всі, навіть приїжджають діти до батьків, онуки до бабусь і дідусів, останнім часом запрошують ба-

гато дітей зі східної і південної України). Тому люди стоять не лише в церкві, а й біля неї.

Церкву „оперізує” кілька кіл кошиків — всі різної форми і накриті найрізноманітнішими, дуже мальовничими серветками.

Чесно признаюся: вистояти всю — дуже довгу — Великодню службу Богу — дуже важко. Люди часто нарікають, що в церквах немає лавок. Однак нарікають в основному молоді. Старі люди, як на диво, дуже витривалі, я інколи просто заздрю їхній терплячості.

Я люблю, поки йде Служба Божа, роздивлятися різноманітні серветки, які вкривають кошики — є дуже прості, куплені в магазині, а є вишивані. Причому серед вишиваних є вишиті вручну за взірцем, а є „придумані” вишивальницями, є з написами, є без написів, є із зображенням баранчиків або ангеликів. І повна різноманітність кольорів!

Свячення кошиків — кульмінаційна точка Великоднього свята. Люди вибігають із церкви до своїх кошиків, знімають серветки і вилаштовуються у кілька додаткових кіл навколо церкви. Ці кілька кіл навколо церкви — людей і кошиків — в очікуванні

кроплення святою водою — це особливий момент згуртування цілої громади. Люди вдихають запахи ковбаси, паски і шинки, розглядають, хто що має в кошиках (не повірите: немає жодного подібного кошика!), і чекають животворного дощу святої води...

Удома сніданок починається з молитви, яку спроваджує батько (найстарший чоловік у сім'ї), він розрізає паску, свячене яєчко уздовж на чотири дольки, ковбасу, шинку, ножем стругає хрін, потім кожен кладе собі до тарілки все, що він нарізав — яєчко, паску, ложку „бурячків” (хрін з бузяками), шинку, ковбаску, кавалочок сиру, хрін, і починається найсмачніша трапеза...

Після сніданку (за часом це якраз канадський „бранч”) люди люблять відпочити, навіть поспати, а після того йдуть в гості або приймають гостей.

Момент спілкування — найважливіший компонент українських святкувань. Без спілкування традиція є мертвою і штучною.

Святкувати в Україні люблять і вміють.

Понеділок після Великодня в Галичині називається „поливаним”. Треба бути дуже обережним, бо завернувши за ріг хати або, проходячи під балконом, можеш „зустрітися” сам на сам з відром води.

Греко-католицька традиція передбачає, що саме в понеділок після Великодня йде „освячення гробів” на цвинтарі. Це добре нагода всім згадати про своїх предків, вшанувати їх і привітати з великим святом Божого воскресіння.

Канада — чудова країна, однак таких святкувань нам дуже бракує.

Марина Гримич, дружина Надзвичайного і Повноважного Посла України в Канаді Ігоря Осташа. Письменниця, автор 6 романів. Науковець — кандидат філологічних наук, доктор історичних наук, професор. Автор 3 наукових досліджень.

Hahilky-Vesnianky-Hayivky Ukrainian Ritual Spring Songs and Dances

On Easter Sunday, young girls performed hahilky in front of the church or in the cemetery. In pagan times hahilky were performed in sacred groves by the water. These group dances, songs, games and dramatic scenes were believed to serve a magical function with the aim of enticing Spring and chasing Winter away.

These songs and dances personified a funeral for frost and winter. They also imitated planting and growth of crops, and tried to ensure a bountiful harvest through the magic of music, words and body motion.

With these dances and songs the people attempted to entice and enchant all the good spirits of the reawakened Nature so that it would bring them good luck and wealth. Hahilky addressed various subjects. In some the dancers walked in a circle imitating the rotation of the sun in the sky, while in another the gestures showed the continuity of human life on earth. There was also a group of hahilky that spoke about the beauty and industriousness of young maidens, since Spring was also a time when love blossomed.

*Lubow Wolynetz, Curator of Folk Art Collection,
The Ukrainian Museum in New York City*

Наша Дорога

XXXVIII – 1(28)/2008

Nasha Doroha

Квартальний журнал Ліги Українських
Католицьких Жінок Канади

Quarterly publication of the Ukrainian Catholic
Women's League of Canada

La Journal de la Ligue des Femmes
Catholiques Ukrainiennes du Canada

National Executive mailing address:

Luba Kowalchuk, President
15317 131 St NW, Edmonton, AB T6V 1B5
Phone: 780-478-7683
lembergm@shaw.ca

We welcome letters and contributions. Вітаємо
співучасть. Просимо пересилати листи,
до редакції. Please send to:

РЕДАКТОР/EDITOR

ОКСАНА БАШУК ГЕПБУРН
OKSANA BASHUK NEPBURN

1360 Ch. D'Aylmer Rd, Gatineau, QC J9H 7L3
Phone: 613-769-5996
oksanabh@sympatico.ca

ТЕХНІЧНА ОБРОБКА/TECHNICAL PRODUCTION

Igor Kodak • Igor Kodak

234 Cochon Crescent, Saskatoon, SK S7K 4T2
Phone: 306-934-7125 Fax: 306-242-5123
ikodak@sasktel.net

УКРАЇНОМОВНИЙ КОРЕКТОР/ UKRAINIAN LANGUAGE PROOFREADER

Люба Андріїва • Luba Andriyiv

МАРКЕТИНГ ТА АДМІНІСТРАЦІЯ/ MARKETING & ADMINISTRATION

P. Нагнибіда • Rosemarie Nahnybida
20 Greystone Cres, Sherwood Park, AB T8A 3E4
Phone: 780-467-4710
uscjulian@telus.net

Петруся Дець • Patrice Detz
110 Toronto Street, Regina, SK S4R 1L7
Phone: 306-543-1740 Fax: 306-924-5961
pndetz@sasktel.net

Висловлені погляди не конечно відповідають
Редакції. Матеріали не повертаються. Opinions of
authors are not necessarily those of the Editorial
Board. Material will not be returned.

People in photographs are identified left to right.

Copyright © UCWLC. All rights reserved.

PUBLICATIONS MAIL

AGREEMENT NO. 40007760

RETURN UNDELIVERABLE CANADIAN
ADDRESSES TO NASHA DOROHA
110 TORONTO ST REGINA SK S4R 1L7

ISBN 1-894022-75-0

Printed by PrintWest Communications
1150 8th Avenue, Regina, SK S4R 1C9
Phone: 306-525-2304 Fax: 306-757-2439

Верхня обкладинка / Front cover. В середині
верхньої обкладинки / Inside front cover.

Задня обкладинка / Back cover

Дух України збірка вибраних картин з Державного
Музею Українського образотворчого Мистецтва в Києві.

Spirit of Ukraine 500 Years of Painting selected from
the State Museum of Ukrainian Art organized by
the Winnipeg Art Gallery in honour of the century of
Ukrainian settlers in Canada, Winnipeg, 1991.

Зміст ✧ Contents

9 Листи ✧ Letters 10 Briefly ✧ Коротко

Великодня частина ✧ Easter Section

3 Easter Greetings ✧ Привіти читачам

6 Як святкують Великдень на Галичині
Марина Гримич

7 Nahilky-Vesnianky-Hayivky
Ukrainian Ritual Spring Songs and Dances

Спеціальні статті ✧ Special Features

11 Spirituality ✧ Наша духовність

Духовна спадщина Синодів Української Католицької Церкви
слово Патріярха Йосифа ✧ Patriarchal Sobor of the
Ukrainian Catholic Church Bishop David Motiuk ✧ World Youth
Day Cross and Icon among Ukrainians in Australia Fr. Simon
Skuj ✧ В молитві наша сила Таня Чолій ✧ The Sheptytsky
Institute Father Stephen Wojcichowsky

18 Шлюб ✧ Marriage

Buying Bridal Bliss ✧ Любов ✧ Korovay

Організаційні справи ✧ Organizational Items

20 From sea to sea ✧ Від моря до моря

Далекі Відділи ✧ Remote UCWLC Branches ✧ Guardian Angel
on Duty Nadyia (Chomlak) French ✧ Organizational Matters

На кінець ✧ Closing Features

34 Особистості ✧ Profiles

35 Mothers & Children ✧ Мами і діти

Internet: Danger to our Children – Assisting Parents
✧ Інтернет: Діти в небезпеці – Допомога родичам

36 Здоров'я жінок ✧ Women's Health

A World Health Organization's Study in Ukraine: Bad news/
good news ✧ Death by Lightning: Safety Tips ✧ The Will to Live

38 Eternal Peace ✧ Вічна пам'ять

39 Культура і розвага ✧ Arts and Entertainment

An environment message through music

40 From Ukraine's History ✧ 3 української історії

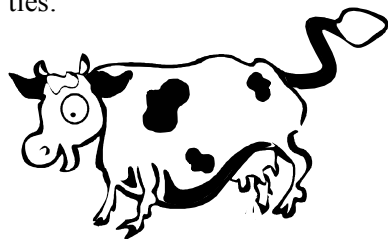
Українці у Мозамбіку

42 Останнє слово ✧ Last word

Lucmu ... Letters

I really enjoyed the political humour in the "cows" item in the last issue of in ND. Here are my thoughts for some other nationalities:

American Corporation: You have 100 bulls. You train them so they develop into trim fighting machines, then send them to Iraq to get slaughtered.

Canadian Corporation: You have 10 cows. They are confused whether they should follow their federal or provincial overseers and whether to respond to orders in English or French. So they wander south of the border for better or for worse.

Ukrainian Corporation: You have five cows. They form 10 political parties, proceed to block the barn door so none of them can get in or out and, eventually, starve to death.

*Marco Lewycky, Editor in Chief
Ukrainian News*

We wish to thank you very much for the winter issue of NASHA DOROKHA with the article on Shewchenko High School in Vita, Manitoba. We were very pleased to receive it and I will definitely pass it on to others who, I know, will be interested in reading it, too, just like Jarvis

who was raised in Vita and attended Shewchenko school graduating from Gr. 12. His principal of course was P.J. Olchowecki, who was very greatly respected in the community. I had the opportunity of meeting Mr. & Mrs. Olchowecki after we moved to Vita in 1973 from Thompson and some of his students mentioned in the article in Winnipeg's Teachers' College, then Normal School, in 1953-4.

We are most grateful to Stephanie Bilyj for sending us this copy.

Sincerely,

Elizabeth and Jarvis Podolsky

Elizabeth Podolsky was a former president of the Vita UCWLC. Following the publication of the article in ND, steps are being taken to revive the UCWLC in the area. — Ed.

Thank you for including, in your most excellent magazine, my article about Sharon Labchuk, Leader of the Green Party of Prince Edward Island. Sharon was very pleased but asked if you could please post a correction in your

next issue that in the photo, she is on the **right** — you had indicated her on the left. This is Elizabeth May, National Leader of the Green Party.

Helen Pretulak

ND apologizes for the error.

Праця Жіночої Ліги не тільки важлива, але й потрібна.

Ця праця корисна для нашої громади і для української громади по цілому світі. Ми раді бути учасницями цієї групи. Нам приємно виконувати корисну службу на добро нашої спільноти.

*Ірина Ласчук, Христия Лірет
ЛУКЖК Успення Відділ
Едмонтон*

When recently asked why I became a UCWLC member, many reasons came to my mind. My memory rushed to some years ago when my children were in Sadochok. I was approached on numerous occasions to join the UCWLC; however, I could not squeeze one more hour out of my busy packed day. I was raising five children, managing the household and helping my husband on the farm who at that time worked full-time; my volunteer time was extremely limited. A few years went by, my children got older, but I still had my youngest in Sadochok. When once again approached, I was able to welcome the opportunity.

After attending a few meetings I witnessed the unity and strength of its members and developed a new perspective of the UCWLC. I was welcomed by women with a wealth of wisdom and life experiences, who were willing to share, help and guide if need be. Every time I attended a UCWLC workshop, I learned something new. I enjoyed listening quietly to the conversations around (and I would reflect on my own) life experiences. Having lost my mother at an early age and coming to Canada while

leaving my older siblings behind, I found these ladies to be older sisters and mother figures.

I'm also grateful for having the Sisters Servants of Mary Immaculate involved in the UCWLC and in our children's education. They provide us with spiritual guidance and help bring God into our children's lives, shaping them to whom they are today.

*Krystyna Sendziak, President,
St. Basil's UCWLC Branch
Edmonton*

The UCWLC is an instrumental part of our Parish, that plays a large role in Parish life.

We felt that by joining the UCWLC, we would be better able to support the very important work that it does. Now that we have been members, we have had the opportunity to gain greater insight into all aspects of the organization.

*Irene Pryma,
Donna Ostowich
UCWLC Dormition Parish
Branch
Edmonton Eparchy*

ND received a note from Dobrodiya Kolomyets, President, Ukrainian Catholic Women's League of Australia congratulating UCWLC for its fine quarterly. Regrettably, the note was lost in transit. — Ed.

**Some ND documents
destined for this issue of ND
were lost by Canada Post.
We regret this occurrence.**

**Повідомляємо, що пропали
на пошті матеріали НД,
між ними запрошення на
світову зустріч в Зарваниці
цього липня, присвячену
родині. НД шкодує
про втрату.**

KOPOTKO

BRIEFLY

- Pope Benedict XVI and King Abdullah of Saudi Arabia clasped hands at the Vatican recently in the first official meeting between a pontiff and a Saudi monarch. The conversation, according to the news release, covered the "value of collaboration between Christians, Muslims and Jews for promoting peace" and "the necessity of finding a just solution" to the Israeli-Palestinian conflict, among other themes.
- The government of Russia has protested the dubbing of foreign films into Ukrainian in Ukraine. This foreign interference is tantamount to the United Kingdom telling Canada to have its cars drive on the left side of the road. Russia needs to be reminded that it no longer rules Ukraine. Equally important, that Ukraine is fully meeting its international commitments.
- У новому фільмі про Джеймса Бонда, що вийде на екрани в листопаді, партнеркою британського актора Деніела Крейга, агента 007, буде українська акторка і колишня модель 28-річна Ольга Куриленко.
- Prime Minister Yulia Tymoshenko advised that Ukrainian citizens will receive up to Hr 1,000 (\$200) from savings frozen after the demise of the Soviet Union. It is expected that some \$1.2 billion will be paid this year of the Hr 120 billion (\$24 billion) owing.
- After many years of negotiations a World Trade Organization (WTO) accession committee approved Ukraine's membership bid to join. WTO membership provides

Ольга
Куриленко

Ukraine, the third-biggest economy still outside the WTO, with access to export markets on more favourable terms than it now enjoys, as well as the right to help shape world trade rules. This step brings Ukraine closer to the West.

- Нещодавно радіостанція "Німецька хвиля" повідомила про заяву посла в Україні Зіни Калай-Клайтман, зроблену на міжнародній конференції з питань Голокосту, що "...в українських школах та вузах надто мало уваги приділяється вивченню проблеми Голокосту".

Як свідчить Міністерство освіти та науки України, тему єврейського Голокосту глибоко вивчають українські школярі у 10 та 11 класах, на уроках з новітньої історії України і всесвітньої історії. Разом з тим, з жалем доводиться констатувати, що дипломат Ізраїлю зовсім не знайома з міжнародним принципом взаємності. Це значить, що неетично ізраїльській стороні вимагати від українських партнерів більше, ніж вони самі зробили в цьому питанні.

Під час візиту Президента України В. Ющенка до Ізраїлю були зроблені спроби схилити керівництво цього "стратегічного партнера" України на Близькому Сході визнати Голодомор 1932-1933 років актом геноциду українців. Однак цього не сталося. Керівництво Ізраїлю вкотре продемонструвало своє байдуже ставлення до страхітливої трагедії мільйонів кращих синів і дочок українського народу.

У переддень візиту Президента України провідна єврейська газета "Гаарец" зазначила, що офіційною відмовою ізраїльського уряду буде теза про небажання протиставлятися Росії, яка не визнає спричинений більшовиками голод за злочин.

Наша духовність Spirituality

Synods are the highest forms of decision making within the Ukrainian Catholic Church. Here is a brief look at the historic one of 1980 and the latest... and what they aim to achieve.

Духовна спадщина Синодів Української Католицької Церкви

Слово Патріярха Йосифа на закінчення першого Синоду 1980 р.

Дорогі та Преосвященні Владики!

Милосердному Богові нехай буде велика та всенародня наша подяка за проведення цей Синод. Бог зглянувся на наші просьби і терпіння та десницею Своєю дав нам силу і можливість продовжувати будувати наш Єрусалим.

По віддаленні нашому від нашої Батьківщини — України, по тяжкій руїні нашої Церкви, по дивнім відділенні нас від нашої Церкви Матері-Страдниці, по наших розсіянні по цілїм світі та навіть наших не малій нехоті бути монолітом під одним проводом, — ми по довгій боротьбі ось разом — Владики Помісної Української Церкви Києво-Галицької Митрополії!

Ми подбали про збільшення нашої Єпископської Колегії, що живе та діє в єдності з Петровою Столицею, ми журились спільно долею цілої нашої Церкви, ми промовили наше слово до наших вірних в Україну і на засланнях, ми застановились над дальшою нашою спільною працею.

“Дивіться, як добре й як любобо, коли брати живуть укупі”! — співав псаломпівієць (Пс. 133,1).

Як прикро згадувати щось протівне, що було і що проминуло. Щоб воно більше не поверталось навіть у почуваннях наших. Пам'ятаймо про це: ми — сини великого Українського Народу, ми — діти великої Києво-Галицької Митрополії!

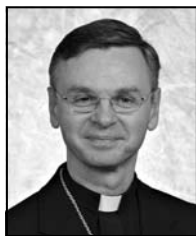
“За єдність Церкви та народу” — то був мій клич, з яким я почав мою працю на волі. Не дозволив ще Господь здобути всього для цієї єдності. Здобув я, дякуючи зрозумінню слов'янського Папи Івана Павла Другого, визнання наших Синодів, правління нашою Церквою Синодами. Це частинна перемога. Та остає ще багато здобу-

ти. Великим нашим завданням — це здобути визнання нашого Києво-Галицького Патріярхату, що є нашим об'єднуючим чинником в Україні та на поселеннях суцїх. І всі ми кріпко віримо, що під час понтифікату Папи Івана Павла Другого ми діждемось цього благословенного визнання. Їх Еміненцію Кардинала Рубіна прохаємо переказати це наше душевне бажання Святішому Отцеві, а від Вашої Еміненції сподіємось помочі в осягненні цієї нашої цілі.

Та для вас, Дорогі Владики, повторюю ще раз це, що сказав я на початку цього Синоду, вживаючи слів Святого Павла: “Будьте моїми послїдовниками! Бережіть спадщину, яку я одержав від моїх світлїх попередників. Бережіть її. Не віддайте її в руки лукавих людей! Не сплямте її чужиною! Перенесіть її ненарушеною у вільну нашу Церкву, у вільну нашу Україну. Дай нам, Боже, це сповнити!”

Нехай буде Ім'я Господнє Благословенне! Амінь.

† Йосиф,
Патріярх і Кардинал
Ватикан,
дня 2-го грудня 1980 р. Б.

Patriarchal Sobor of the Ukrainian Catholic Church

August 13-19, 2007
Kyiv, Ukraine

Youth and the Church in the Third Millennium

By Bishop David Motiuk

Some 200 delegates from around the world representing the Ukrainian Catholic Church in Canada, the United States, Brazil, Argentina, Australia, Germany, Italy, Poland, Kazakhstan, Russia, and Ukraine recently gathered in Kyiv, the City of Saint Volodymyr the Great, in what is called a "patriarchal sobor."

The purpose of the gathering was to pray, study, discuss, reflect, and discern the workings of the Holy Spirit on the theme of our youth and the Church in the third millennium.

Representing the Eparchy of Edmonton were Namisha Hlus, Dr. Melanie Turgeon and Most Rev. David Motiuk. The Eparchy of Edmonton can be proud in that of the ten delegates from Canada, the only two lay delegates were from our eparchy.

What is a Patriarchal Sobor?

For a definition of what is a patriarchal sobor, we turn to the Code of Canons of the Eastern Churches, promulgated by Pope John Paul II.

"The patriarchal assembly (sobor) is a consultative group of the entire Church presided over by the patriarch. It assists the patriarch and the synod of bishops of the patriarchal Church in dealing with matters of major importance especially in order to harmonize the forms and methods of the apostolate as well as ecclesiastical discipline, adapting them to the current circumstances of the time and to the common good of the respective Church, but also taking into account the entire territory where several Churches *sui iuris* coexist" (canon 140).

Who participates in a Patriarchal Sobor?

In order to ensure representation from the hierarchy, clergy, religious, monastics and lay faithful from around the world, the Church selects official delegates accordingly:

- Eparchial bishops and other local hierarchs
- Titular bishops (auxiliaries and retired)
- Protoarchimandrites and General Superiors of Religious Communities (male and female)
- Superiors of monasteries *sui iuris*
- Rectors of Catholic universities
- Deans of faculties of theology and canon law
- Rectors of major seminaries
- From each eparchy, at least one priest, one religious, and two lay persons

General Impressions on the Youth Sobor

"Having the honour to attend the patriarchal sobor in Kyiv and spending time in Ukraine was the greatest and most influential experience and one I will recall many times," said Namisha Hlus, youth delegate. "It opened my eyes to the world around me. Everything from what life in Ukraine is like to how much I should be thankful for what I have in our country."

Dr. Melanie Turgeon, having recently earned her doctorate in music, was moved by the prayer and divine worship celebrated during the sobor: "Personally, the most powerful and overwhelming aspect of the sobor involved unification in worship. It is an unbelievable feeling to experience the vastness as well as the oneness and unity of our Church."

She added: "It is like finding members of your immediate family all over the world and praying with them. To be able to come together from all different parts of the world and sing, pray and worship in the same manner, generated great strength which hopefully all delegates will transport to their various areas of service and worship."

"This is the third session of the patriarchal sobor that I have had the privilege to attend," said Bishop David, "and, in my opinion, the best in that I truly felt the Holy Spirit guiding our Church. Of course, being one of the youngest bishops participating in the sobor, a sobor which was dedicated in its entirety to our youth, resonates deeply within my heart."

Dr. Melanie picked up on this point: "The very fact that 'youth' was chosen as a topic for the sobor shows the Church's sincere focus, interest, and concern for the youth and for the future of our Church. From my observations at the sobor, the clergy, sisters, and all who attended the sobor and work in the Church want the youth to be involved in their parishes and they wait with outstretched arms to accept them."

"They look to the youth for energy, new initiative, and future goals for their respective parishes and our entire Church. The older generation must show the way by example. They must act justly and fulfill their mission of love and service to others so that the youth can respect them for their actions and learn from them."

“The Church does not have a perfectly constructed, specific plan in mind for the youth and for the future of the Church; however, I see this as a great plus, for when nothing is certain, so much becomes possible. Namely, the Church is open to change in order to extend its mission and to include and encourage others.”

Namisha, entering her first year of college, welcomes the wisdom and guidance that comes from adults in helping young people discover their role in the Church and in the world: “Our leaders and educators think that ‘all’ youth want to do their own things and don’t want anything to do with adult guidance... We will not succeed if everyone does their own thing...

we need to promote community.

“Our issues are real, so to overcome these issues we need realistic solutions. We must all come together, with our talents, strengths and ideas, to provide the tools necessary to find these solutions. It all sounds nice just saying it, but we need action now. We are the Ukrainian Catholic community, together with ‘all’ the parishes working together, moving forward together as one.”

Bringing it Home

“Having just celebrated the youth sobor in Kyiv, and the ten thousand strong Youth for Christ Rally which followed it,” said Bishop David, “I am coming home with two thoughts which I will treas-

ure, and hopefully implement in the Eparchy of Edmonton:

“First, what might work best in bringing the good news of Gospel of Jesus Christ to our young people is ‘youth evangelizing youth,’ that is, our young people sharing among themselves the plan of love and salvation that God has in store for them by using their already God-given gifts in song, spirit and action.

“Second, in order for youth to be able to evangelize youth, perhaps the greatest gift the Church—translation: all of us—can give our young people today is the tools and support they need to accomplish this goal.

“After all, our youth are not just our future; they are our present!”

KEY MESSAGES

*from the Synod of the Ukrainian Catholic Bishops,
October 5, 2007, Washington D.C.*

Cardinal Lubomyr Husar: In Ukraine, Catholic leaders are challenged to help young people who do not know the church and are trying to solve on their own the problems of identity. As a result few enter the seminaries and the monasteries. Some might have a calling but do not know what to do without guidance.

Metropolitan Stefan Soroka: We are not waiting for that final recommendation; we are already looking at our strengths and weaknesses, defining action in the areas that need more attention. There has been a migration of young people from small villages and towns to major cities: we’ve lost them. What do we do to keep them? What did we do poorly? I think we can offer something to people of our faith in Ukraine, Argentina, Brazil and other places

where they are going through the same thing today. We can learn so much from one another.

Bishop Ihor Voznyak: (In response to accusations by the Russian Orthodox Church in Ukraine about proselytism) The Ukrainian Catholic Church today is present in all regions of Ukraine. It does not forcibly invade other religions but evangelizes the willing.

Bishop Michael Hrynchyshyn: The mission of our Church, following the resolutions of the Vatican II, is to “propose and not impose”. (*The Russian Orthodox Church in Ukraine may be losing members because during the Communist era it was an arm of the state—the only permissible religion in the USSR. Political freedom brings freedom of choice. — Ed.*)

**Did you buy a gift
subscription or two of
NASHA DOROHA
for your favourite people?
For their birthday
or anniversary?
Please see page 17.**

**Deadline for Summer
issue submissions**

•• НАША ДОРОГА ••
1.V.2008

**Річечень дописів на
літній номер**

World Youth Day Cross and Icon among Ukrainians in Australia

By Fr. Simon Ckuj

World Youth Day, taking place this July in Sydney Australia, began for the Ukrainian community at Saint Andrews Ukrainian Catholic Church back on St Nicholas Day, December 10, 2007, a day full of emotions, joy, at times, anxiousness wondering: would it all go to plan?

There were hiccups. At 12.30 p.m. the Cardinal cancelled. At 5.00 p.m. Bishop Portious cancelled, and at 7.00 p.m. Bishop Antony Fisher, WYD Co-coordi-

nator, had not yet arrived. (He did not let us down; his presence and homily were inspiring.) Would the weather hold out? And most importantly would people come?

God is good! People came, young and older, regulars and some that only come at Christmas and Easter, Ukrainians and non-Ukrainian. From 11.00 a.m. till 10.30 p.m. our church was open, people came—some for the whole day, some for a few minutes. All were moved; all came a little closer to God through the Cross and Icon. Nobody left without gaining something.

At 11.00 p.m., the people had gone, light rain was falling. It was quiet, very quiet. I went into the darkened church, the lights of the votive candles were flickering brightly. The huge Cross and beautiful Icon seemed even more impressive. I thanked God for all the graces bestowed on us today. I thanked God that, through the power of the Cross and Icon, people would come closer to Him. I thanked God for all those who made the day possible and I

The WYD Cross is the most significant tangible symbol of WYD. Originally the idea of Pope John Paul II, the 3.8-metre-high wooden Cross was built and placed as a symbol of the Catholic faith, near the main altar in St. Peter's Basilica during the Holy Year of 1983.

On Palm Sunday in 2003, the Pope introduced a new element for WYD: from then on, the WYD Cross would be accompanied on its pilgrimage by the Icon of Our Lady, Salus Populi Romani.

prayed that our parish continues to grow in faith, hope and love as we prepare for that great Blessing of World Youth Day 08!

You Are Blessed

Blessed are those that smile
When they meet and greet;
Blessed are those that for awhile
Stay and take the time to meet.

For in sharing of talent and time
Many gifts you will receive
Listening to their daily rhyme
As they express their dire need.

There is one that came to show us
So that we could do to others;
He came to teach us and to heal us
So that we would treat our brothers

With dignity and loving care,
Being present with compassion
To hearts who suffer wear and tear
In grief or illness or love ration.

© 2008 Barb J. Riley

UCWLC Branch member, St. Josaphat Branch 2, Edmonton. She is also the Eparchial Spiritual Committee member and Vice President of Branch 2.

З 19 по 21 жовтня 2007 р. відбувся 3-їзд Торонтонської Епархії. До гасла з'їзду "В молитві наша сила" була доповідь і робочі групи-майстерні. По групах делегатки розглянули кілька питань, з яких виникли дуже цікаві відповіді.

В МОЛИТВІ НАША СИЛА

Таня Чолій

Перша ціль нашої організації — це плекати та розвивати духовність наших членок. Застановімся на тому, як ми особисто і по відділах можемо скріпити наше духовне життя.

■ Як ви знаходите, виділяєте чи плануєте час на молитву?

- треба виробити рутину — рано і увечорі, або коли вам підходить
- вибрати час, який нам вигідний, і відложити його на молитву
- коли прийде на думку — не відкладати на пізніше
- молитися за інших відразу, коли вони вас попросять, щоб не забути
- коли їдемо авто — вилучити радіо і молитися або перебувати в тиші, слухати, що Бог до нас говорить
- коли їдемо на прохід і в городі
- знайти "молитовного партнера" на регулярну молитву — приятельку, чоловіка, дитину
- перед і після їжі, навіть поза хатою, напр. в ресторані
- користати з нагоди брати участь на Богослуженнях у школі, куди ходять діти чи онуки
- виробити наставлення вдячності, дякувати Богові за різні дарунки (напр. в природі або щось, що нам прийде на думку) під час дня.

■ Що вам допомагає молитися?

- мати рутину, назначений час
- слухати духовну музику, молитви чи Службу Божу на касеті та по телевізору
- спільна молитва — участь на Святій Літургії, літургичні відправи, молитовні групи
- читати духовні книжки і літературу

- особлива потреба — легше молитися, коли маємо якусь біду — за здоров'я чи родину
- спільний спів у церковному хорі
- читати Святе Письмо
- коли ми просимо, щоб інші за нас і з нами молилися.

Перші питання стосувалися особистого молитовного життя. Слідуючі питання стосуються молитви у наших родинах, парафіях і організації

■ Як можна підкріпити молитвою нашу родину, парафію, організацію?

- вчити дітей/онуків молитися вдома, водити їх до церкви на Богослуження — не можна полягати тільки на церкві чи школі — вони тільки можуть підкріпити те, що вдома дитина чує
- посилати дітей до (українських) католицьких шкіл
- сходи́ни починати і кінчати молитвою
- замість квітів з різних нагод дарувати членкиням молитовні букети — кожна членкиня підписує карточку і пише, яку молитву відмовить за цю особу — напр. три Отче Наш і три Богородице Діво або одну десятку вервиці і т.п.
- молитися на сходах за особисті інтенції
- ділитися своїми цікавими духовними пережиттями, напр.: "Послухайте, як Бог мені поміг у такій ситуації..." або "Як Бог вислухав мою молитву..."
- мати ікону, свічку, Святе Письмо на столику під час сходи́н, щоб надавати моли-

товну атмосферу

- замість однохвилинної мовчанки, молитися за справу чи особу, яку згадуємо
- як членкині ЛУКЖК, заохочувати молитву в інших організаціях — чи на сходах, чи на імпрезах.

■ Як ЛУКЖК допомагає/могла б допомагати у вашому духовному житті?

- треба членкиням допомагати вчитися про молитву
- організувати та заохочувати участь на відпустах і реколекціях
- щоб у НАШІЙ ДОРОЗІ було більше статей та інформації на духовні теми (напр., пояснення про Святу Літургію та інші відправи), про молитви (напр., про чотки/Ісусову молитву), про церковні традиції (напр., чому ми займаємо церкву і хату на Зелені Свята?), катехизацію/євангелізацію (напр., що Церква вчить про любов до ближнього або про піст в п'ятницю, коротке пояснення про Святе Письмо, т.зв. Біблійна студія, щоб розмішувати особисті духовні пережиття поодиноких членкинь і т.п.)
- створювати молитовні групи по відділах
- організовувати по відділах чи по округах дні духовної обнови/т.зв. міні-реколекції
- ділитися телефонічно/особисто про добрі (або не добрі!) програми на радіо чи по телевізору або фільми
- пересилати через електронну пошту цікаві духовні/будуючі статті/роздумування

THE SHEPTYTSKY INSTITUTE

A Past to Celebrate, A Future to Embrace

By Father Stephen Wojcichowsky

When William Shakespeare had Juliet pronounce his famous “What’s in a name?” he could not have had the Metropolitan Andrey Sheptytsky Institute of Eastern Christian Studies in mind. For he continues, “That which we call a rose by any other name would smell as sweet.” For our Institute, by contrast, the name says it all.

That our patron, Metropolitan Andrey Sheptytsky, was a

Ukrainian patriot, fervent ecumenist, supporter of inter-faith relations, theologian, liturgical reformer, champion of Christian social

action, advocate of education and the arts, and pastor *par excellence* means we have much to emulate and much to inspire us. The second part of our name, “of Eastern Christian Studies,” speaks to the scope of our activity. While we give pre-eminence to the Ukrainian Greco-Catholic Church from which we derive our ethos, we welcome and, indeed, embrace the entire Eastern Christian world.

Thanks to the dedication, vision and talent of our founding director, the Mitred Archbishop Andriy Chirovsky, the generosity of our benefactors, the commitment of our Foundation, and the mandate of our hierarchy, our Institute offers programs in Eastern Christian Studies at the levels of Certificate, Bachelor, Master, Licentiate and Doctor in Theol-

ogy. In fact, ours is the only institution in North America where one can attain a doctorate (presently we have 10 candidates at various stages of completion) or licentiate (this allows its holders to teach theology in Catholic universities world-wide) in Eastern Christian Studies.

Our alumni/ae have become priests, deacons, professors, teachers, religious educators, catechists and lay ministers in our eparchies and parishes. As to priestly formation, we work in close cooperation with Holy Spirit Seminary in Ottawa. Also, we offer opportunities to current priests, deacons and religious to enhance their ministry through upgrading their theological knowledge.

Since 1987 our four-week Summer Intensive Program has combined study with a lived experience of Eastern Christian monasticism or community life. This summer we embark on a new format. Beginning with a four-day “Eastern Christian Feast for the Mind and

Heart”—a conference for the general public, adults and youth alike—those interested in deepening their knowledge and earning credits will continue for two more weeks in courses and liturgical services. Thus we hope to respond to the many people who have asked us to modify our programs to suit their needs. And reaching out to the community is both our goal and greatest challenge.

How else do we reach out? In addition to our courses, we sponsor several annual scholarly lectures to which the entire local community is invited. Our own professors, in turn, are invited to speak at venues as prestigious as Harvard, Oxford and Yale. They participate in theological and ecumenical study groups, nationally and internationally. We co-operate with the Ukrainian Catholic University in Lviv, offering courses both there and at Univ Monastery, as well as educating students from Ukraine here in Ottawa. We also publish both academic and popular educational materials, including our scholarly journal *LOGOS*, co-published with the Ukrainian Redemptorists of Canada.

But ours is not solely an academic pursuit. Our mission statement proclaims that we are “dedicated to integrating academic study and worship of the Triune God: Father, Son and Holy Spirit.” For this reason our priest professors also lead retreats and parish missions throughout North America as well as maintain a regular liturgical prayer life at the Institute. This may be our most important witness.

We realize we need to make

The Institute’s Pride

(as of 2007)

- graduated 2 doctoral scholars
- 10 candidates at various stages of dissertations
- conferred ten licentiates—which allow holders to teach theology in Catholic universities world-wide
- 22 Masters
- 36 Bachelor of Theology degrees
- forty certificates

Євген Гайгар

СЛОВО ПРО ДЕРЖАВНІ МОВИ

Споконвіку в держави, у нації
Стало добрим законом, панове:
Жити не може людина у Франції
І не знати французької мови.

То вода для людини для спраглої,
Джерело життєдайне чудове.
Жити не може людина у Англії
І не знати англійської мови.

В кожній мові — квітіння конвалії,
Гуркіт грому і гомін діброви.
Жити не може людина в Італії
І не знати італійської мови.

Із колиски до миті останньої
Є в людей розуміння здорове:
Жити не може людина в Іспанії
І не знати іспанської мови.

Хай слова вирізняються в реченні,
Як зерно, а не жмуття полови.
Жити не може людина в Туреччині
І не знати турецької мови.

Може, в мене поняття і спрощені,
Та тримаюсь такої основи:
Жити не може людина в Угорщині
І не знати угорської мови..

Жити не можна в Норвегії, Швеції,
Вже й в Прибалтиці, вже і в Молдові,
У Німеччині, в Польщі, у Греції
І не знати державної мови.

То ж думки пропливають, як тіні,
В далину, в безгоміння Дніпрове:
Жити можна лише в Україні
І не знати української мови.

Кривий Ріг

З подякою Лесі Храпливій-Шур

Fr. Prof. Andriy Chirovsky, Founding Director of the Institute, with students of the Institute in Ottawa (Fall 1997).

ourselves better known to Ukrainian Catholics and other Eastern Christian churches. We need to maintain what we do well already and enlarge upon that. Yet we need to do new things. We are introducing courses on the Internet and expanding our website. We are calling upon our alumni/ae to offer their ideas. We intend to reach out systematically to our parishes and sister Eastern Christian churches to explore

ways to serve them. Thus we desire to make real the hope expressed in our mission statement "to communicate the power of Christian Faith and living Tradition, so that all may share in the very life of God."

Through the prayers of the servant of God Metropolitan Andrey, O Christ Our God, have mercy on us and save us.

Father Stephen Wojcichowsky is the new director of the Metropolitan Andrey Sheptytsky Institute, an academic unit of the Faculty of Theology of Saint Paul University, Ottawa, Canada.

**NEW RATES!
НОВІ ПАТИ!**

НАША ДОРОГА ✧ NASHA DOROHA – Subscription Form

1 year/pik \$20 2 years/poki \$40 3 years/poki \$50 (or equivalent in international funds plus \$10 postage)

Ось мій список. Here's my list. I understand each friend will receive a card announcing the gift subscription.
I've enclosed \$ _____ for _____ gifts at \$20 each (\$25 US for USA and overseas).

MY NAME

Name _____

Address _____

City _____ Prov. _____ Postal Code _____

Gift #1

Name _____

Address _____

City _____ Prov. _____ Postal Code _____

Gift #2

Name _____

Address _____

City _____ Prov. _____ Postal Code _____

**Mail cheques payable to
Publishing, NASHA DOROHA
110 Toronto Street
Regina, SK S4R 1L7**

TWO cups of coffee
and muffins with your
daughter pay for a half-year's
subscription.
SHE'S WORTH
BOTH!

The insanity of the \$160-billion wedding industry. What about the marriage?

Buying Bridal Bliss

Based on an interview with author Rebecca Mead by Amy Cameron

When did a \$20,000 bill become the norm for North American weddings? And what does that say about our culture? In her forthcoming book, *One Perfect Day*, New Yorker writer Rebecca Mead lifts the veil on the \$160-billion industry that stretches from videographers in Vancouver to Elvis ministers in Las Vegas. Amy Cameron talks to the 40-year-old about the selling of sentiment. (Excerpts)

There's something out of control about going to an event that takes three days and has a softball game and post-wedding brunch. It's ever-escalating. It's not just the antics of some nutty girl who has lost her mind. There's so much pressure on them to choose their signature hors d'oeuvre and make sure that their chair-back ties co-ordinate with the inside of the save-the-date envelopes. How did the wedding industry become so strong?

Rebecca Mead: There aren't great alternatives. Everyone wants an authority to tell us how to do something as momentous as planning a wedding. But since we've rejected many of the authorities that used to govern the behaviour of people, like religion or family, the most powerful authority to turn to is the wedding industry itself. And it's there to sell you stuff. They grab you by the lapels and say, "If you don't do it the way we're telling you to do it, if you don't seize this one occasion to have the perfect moment, then you're losing your once-in-a-lifetime chance."

If it's that obvious, why do we fall for it?

Rebecca Mead: It's a very profound thing to say, "I'm committing myself to somebody for life." Brides really want their weddings to feel meaningful. But

they're being told they have to express this in their choice of wedding colours or centrepieces.

North America has the specific kind of big wedding which is increasingly a consumer event and divorced from real tradition and based upon creative commercial traditions. The average wedding in Canada costs between \$20,000 and \$25,000 and \$160-billion in North America.

How does one avoid getting utterly depressed by the wedding planning industry?

A lot of the wedding was very demoralizing. There's a fantasy that "through your engagement period, you'll be involved in this process of self-perfection. You'll be making sure that your teeth are white, your skin is flawless and your abs are tight. There's some sense that by the time you reach the altar you'll be ready somehow to be a married person. I don't think there's anything about planning a wedding that really prepares you for married life.

While we were discussing how to go from being unmarried to being married, I thought a lot about the lack, in my life, of any institutional allegiance... I regretted that I didn't, in a way, have a larger authority to tell me, "This is how you do it."

I wasn't prepared to do it the

А на початку створення Бог створив їх чоловіком та жінкою. Ось чому чоловік покине свого батька і матір і пристане до жінки своєї, й обоє будуть одним тілом: тому вже не двоє, лише — одне тіло. Що, отже, злучить Бог, людина хай не розлучає. — *Мр. 10,6*

У им досконалішим є кохання чоловіка та його дружини, тим певніше провадить воно до Божої любови, яку вони відкривають у собі навізаєм. — *Йозеф Августин. «Сексуальна інтеграція»*

П одружжя — це добровільний дар однієї особи іншій. — *Мішель Кваст. «Шлях до успіху»*

П одружжя — це міст, який потрібно щоденно відбудовувати, найкраще з обох сторін водночас. — *Уріч Бір*

Подяка К. Г. ЛУКЖК Любі Ковальчик

way the wedding industry would have me do it and it doesn't leave you with an awful lot to go on. I was much more focused upon being married than getting married. I was one of those non-traditional brides that the bridal-store owners were warned about (as not providing maximum sales).

The example that really struck me was the business of a wedding video. The way that the videography business sells itself is to tell brides, "If you don't preserve your memories on video, you will lose them." That's a scary message. It's as if people weren't remembering things before video was invented. They have to do this because, of course, their product is not actually essential.

It would be extremely salutary if everybody had to think a little harder about what their marriage meant before they got wrapped up in choosing their stationery font. But no one's asking you to do that. There's no profit in that.

Rebecca Mead is author of One Perfect Day: The Selling of the American Wedding

Amy Cameron is a Toronto journalist.

The Globe and Mail May 12, 2007

Любов

Тані Мальвіна Чуйська стояла перед дзеркалом, поправляючи нову, модерно пошиту сукню. Ніжні пахощі її добірних парфумів сповнювали всю кімнату. Вона збиралася відвідати знайомих.

Богдан Чуйський, урвавши читання, затягся димом з короткої люльки та з-понад окулярів подивився на дружину.

— Виглядаєш, Мальвінко, як гороховий сніп, — сказав повільно, з найглибшим переконанням.

Вона, всміхаючися, одягла капелюха й промовила:

— За годинку вернуся і приготую тобі добру каву.

Попрощавшись з чоловіком, наче б збиралася вернутись щонайменше за тиждень, вона вийшла з кімнати. Він став у вікні й дивився їй у слід.

— Дідусю! — покликав його онук, що сидів у розкішному зільнику з молодою дружиною. — Ми сперечаємося весь час з Орестом і Марійкою про кохання і любов.

Скажіть нам, що таке справжня любов і дійсне кохання!

Чотири пари молодих розсміяних очей спинилися на обличчі старого.

— Гм! Що таке кохання, ви знаєте вже всі сьогодні. А любов — це бабуня і я. Одначе, ви зрозумієте це щойно за п'ять десятирок років, якщо зумієте собі сказати тоді те ж саме.

П'ять десятирок років усталилися „на струнко” обабіч алеї рож, і всі мовчали.

Літаври, Спілка Українських Науковців, Літераторів і Мистців у Австрії. Зальцбург-Ляндек, 1947 р.

Коровач

For wedding celebrations, a large circular sweet bread, considered holy, is the most significant of all wedding breads. It is heavily decorated with symbolic ornaments shaped as pinecones (symbolizing fertility), doves, geese, or other symbols of peace, love and faithfulness. After it is baked, it is then decorated with green periwinkle leaves.

Folklore says the making of Korovay was an important ritual in itself. It required a strict observance of age-old custom in which the number “seven” played an important part. It had to be made by seven young women selected from seven happily married couples. These seven women were required to draw water from seven different wells and had to use flour from wheat that grew in seven different fields. Butter and eggs had to come from seven sources also.

Eva Tomiuk

Smile ✧ Усміхнися

English notices around the world:

■ *In an Athens hotel:* Visitors are expected to complain at the office between the hours of 9 and 11 a.m. daily.

■ *In a Bangkok dry cleaner's:* Drop your trousers here for best results.

■ *In the lobby of a Moscow hotel opposite a Russian Orthodox monastery:* You are welcome to visit the cemetery where famous Russian and Soviet composers, artists, and writers are buried daily except Thursday.

■ *In a Copenhagen airline ticket office:* We take your bags and send them in all directions.

А Ви що на це...

Завжди знайдуться ескімоси, які вироблять для жителів Конго інструкцію, як поводити себе під час жару. (С. Лец)

Закови створені для того, щоб сильний не був всемогутнім (лат.).

Яка громада — такий і староста (євр.).

Я не згоден з тим, що ви говорите, проте буду до останньої краплини крові захищати ваше право висловлювати свою думку. (Ф. Вольтер)

Мірою справедливості не може бути більшість голосів. (І. Шіллер)

Держави гинуть тоді, коли не можуть відрізнити добрих людей від поганих. (Антисфен)

Набагато легше втримати віру і культуру батьків у великих громадах колосальної Канади. В малих громадах це подиву гідний здобуток. Ось кілька прикладів з життя нашої організації.

It is remarkable how our communities have survived in remote or isolated areas of this huge country. This special section is a tribute to the dedication of those who toiled to preserve, protect and, most importantly, advance our faith, culture and our presence in Canada.

Далекі Відділи

Remote UCWLC Branches

SOMEWHERE IN THE BC INTERIOR

Before the coming of the Grand Trunk Railroad, Prince George was an insignificant fur trading post. Then the railroad connected Jasper, Alberta with the Pacific Ocean port of Prince Rupert and with this came a wave of workers from the Prairie provinces, Ukrainians among them, to our part of the world.

Steve Wasyluk came in 1905 and was one of the founders of the present Ukrainian Catholic parish. More Ukrainians came after WWI to work on the railroad, in sawmills and as lumberjacks. After WWII more lumber was needed for the growing towns in B.C. and Alberta. The lumber industry flourished in Prince George attracting more people. In 1947 the population was 7,000 and by the end of the 1950s it had doubled and by the

Sudbury Оттава

1960s it was over 40,000. At present Prince George is a major manufacturing, government and education centre for northern B.C. with some 77,000 people.

There were about 15 Ukrainian families in Prince George in the years from 1905 to shortly after WWI, but during the late 1940s there was a major influx of families because the booming lumber industry provided plentiful jobs. The next large wave of Ukrainians came in the 1960s when not only labourers but skilled and professional people began to arrive.

In 1950 **Fr. Mykhailo Hawryliuk** arrived by train from Edmonton to establish contact with Ukrainian communities in the area. In Prince George a Divine Liturgy was celebrated in August 1950 with 25 local Ukrainians in attendance. In 1952 when

Fr. Nicholas Diadio celebrated the Liturgy, there were over 80 people. Then and there they decided to form a church committee and started organizing a parish. Different priests came to visit occasionally—to celebrate the Liturgy and to take care of the people's religious needs. The Sisters Servants of Mary Immaculate worked tirelessly from 1977 in many northern communities, including Prince George, supporting the spiritual, religious and community programs by helping parents and priests to realize their goals. But it was not until September of 1962 when **Fr. Basil Galarnyk** became a resident priest that things began to take off. The main goal became to buy a property and to build a church. After several years of hard work this was achieved. On July 9, 1978 **Bishop Jerome Chimy** of the New Westminster Eparchy consecrated the new Church of St. George.

It was Fr. B. Galarnyk's leadership and dedication that made this parish so successful.

He was very energetic in organizing *ridna shkola*, an altar boys guild, a church choir and a Ukrainian dance group. The women were organized first in a group called St. Mary's Ladies League of Prince George from 1960 to 1980, then in 1980 the UCWLC was formalized to continue fostering and supporting the church and Ukrainian community activities.

The UCWLC members worked very hard to support their parish. They held fundraisers of every kind to raise money for the construction of the church as well as to sponsor their specific programs

including Christmas and Easter bazaars, pysanky-writing and paska-baking classes, sending youth to Ukraine and to the World Youth Day in Toronto, children to St. Volodymyr youth camp of the New Westminster Eparchy and helping a child in Ukraine by sending parcels of clothing, food, school supplies and money. Members also took part in Eparchial conventions and the National Congresses. In 1988 the first president of the UCWLC, **Bernie Kaltwasser**, was presented with a Millennium of Christianity gold cross in recognition of her many years as president of the UCWLC in Prince George and for her constant work on various church projects.

Many of the original pioneers have passed away or moved to other towns or parishes but their contributions were vital to the success of this parish and they are missed dearly.

In May 2006 during UCWLC Day we celebrated our 25th anniversary at which Eparchial President **Mary Beley** presented service pins to several of our members. This was a very special day for members and guests.

We are now 27. We continue the practice of Prayer Partners, a great way of staying connected to our friends and members, and pray that our Protectress, the Blessed Virgin Mary will keep us in Her care and help us carry on with our work for the glory of God and the future of our parish.

*Co-authored by Marie Prokopchuk, past President UCWLC,
St. George's Parish in Prince George and
Sophia Trylowsky, former ND representative*

A NEW VIEW ON THE ALBERTA PRAIRIES

Irene Cymbaliuk

The New Kiew Ukrainian Catholic Women's League was organized on March 3, 1946 with **Father Myron Daciuk** OSMB, pastor and advisor. Twenty seven ladies signed up initially at \$1. The membership fee was 50¢ for many years and at one time the membership included 40 ladies. As members reached retirement age, most moved to nearby urban

areas and the younger people of the parish moved to larger centres. Current members are those who have remained on family farms. When the first parish was organized in 1903, a small log church was built and completed by 1909. In 1918, a new church, the New Kiew Ukrainian Catholic Church of Holy Ascension began construction. Twenty three members donated \$200 and provided their labour. The church was built for a sum of \$5500. The painting of the exterior and interior cost \$2000. In 1929 the National Hall, called Ivan Franko Hall, was built by

1950 Rev Fr Tarnawsky. New Kiew Ukrainian Catholic Church of Holy Ascension 1961. New hall construction 1961.
 Feast Day 1960 – His Excellency Bishop Neil Severyn. Same feast (praznyk) 1960. His Excellency Bishop Neil Severyn greeted at gateway 1960.
 UCWLC Rev Fr Bohdan Hanushewski 1960. His Excellency Bishop Neil Severyn visit on Feast day 1960. Girls of the parish circa 1935.
 Sisters in procession (Feast day?) – May 1930s. Occasion unknown – circa 1930s.

the parishioners. A new, bigger hall was erected in 1961. Money to cover the construction and celebrations was raised by holding concerts, picnics, pie socials, dances, carnivals, and raffles.

The ladies, pillars of the church, looked after the parish's religious, cultural, and social needs. Annual and regular meetings were held. Delegates attended annual conventions. In the early 1950s the branch consisted of 60 members. At present there are 13, but their mission remains the same: to main-

UCWLC members worked hard preparing for the 60th celebration. It was an impressive event! Divine Liturgy and Panakhyda were celebrated by **Fr. Justin Ewaschyshyn**, parish priest and accompanied by an outstanding youth choir from Sherwood Park, directed by **Joyce Chrunik-Rudiak**. Neighbouring branches—Vegreville, Two Hills, Mundare, and Edmonton—joined in. The banquet hall was beautifully decorated with displays highlighting the six decades of service to the parish.

Leona Pauk, Shirley Kulak, Sheryl Lazaruk, Jessie Hryciw, Irene Cymbaliuk, President Michelle Palsitt, Kathryn Cymbaliuk, Emily Duk, Mary Anne Kulak, Ina Kachmar, Teresa Mackowecki. Missing: Liz Yaremko, Joyce Kulak

tain the spiritual, cultural, and economic needs of the parish. In recent years projects included a donation of an Easter Basket to the parish priest, potluck dinners at grave services, supporting the annual children's camp, and the St. Nicholas celebration.

The M.C. was **Irene Cymbaliuk**, greetings came from Eparchial executive President **Helen Sirman** and Recording Secretary, and former parishioner, **Olga Hlus**. Fr. Justin and President **Michelle Palsitt** extended welcome and presented 50-year pins to **Jessie Hryciw** and **Ina Kachmar** and Past President pins to **Marge Horon**, Irene Cymbaliuk, and **Mary Ann Kulak**. Mrs. **Anne Pauk** was absent. Hard work and service was rewarded with a blessed vigil candle presented to **Anne Sawchuk**, **Stella Yuskow**, **Elizabeth Killick**, **Julie Elder**, and **Alice Shepherd**.

Mrs. **Mary Kraychy**, a former member, was congratulated on recently celebrating her 100th birthday. For entertainment, the children of the parish danced and sang Ukrainian folk songs, played the tsymbaly—which they had learned at the New Kiew Kids' Camp.

ON THE MEANING AND LIFE OF MYRNAM

By *Phyllis Kalynchuk*

This is a story of my grandfather, **Paul Kitt**, a Ukrainian pioneer who helped establish the parish and church of the Blessed Virgin Mary Ukrainian Catholic Church near Myrnam, Alberta and his daughter (my mother), President of the Myrnam Branch of the UCWLC for 23 years.

The story begins May 1912, when young Paul Kitt, to escape army conscription, left the Brody, Halychyna area in Ukraine, travelled by ship to Montreal, by train to Strathcona station in Edmonton and then to the

Innisfree area to live with his sister and her family. Paul quickly found work in a gravel pit loading gravel with a scoop into railway cars for \$2 a day. In the evenings, he walked to Innisfree, a small village, to meet **Ksen'ka Hlus**, who worked in the hotel laundry. Love flourished.

They married in 1915 at the Mundare St. Peter and Paul Ukrainian Catholic Church, travelling there by democrat (a high, lightweight, horse-drawn wagon, usually having two seats). After living a few years with Paul's sister, they bought land and settled in the Pathfinder district, seven miles south of Myrnam.

The Basilian Fathers had arrived in Canada in October 1902 and began missionary work among

Paul and Ksen'ka Kitt & Family

Ukrainian settlers. The first Ukrainian Catholic church service was held near Myrnam at a settler's home, **Fred Chmilar**, in March 1911, officiated by **Fr. N. Krzanowski** of Mundare. For eight years, the religious gatherings were thus held. In 1919 the Ukrainian Catholic Church was built and a cemetery established on a farm two miles southeast of Myrnam. Many of the pioneers of the district, including Paul and Ksen'ka, helped with manual and financial assistance.

The Kitts were a very religious family. They travelled by democrat and later by an old car to Ukrainian church services many Sundays and holy days. They taught

"[Paul Kitt] was instrumental in getting teachers to teach the Ukrainian language to students."

their children and grandchildren to pray, to sing the Liturgy. All loved church music and songs. Paul and Ksen'ka were very involved with planning the building and, then, the upkeep of the church. Paul, a community-oriented man, served on various church, school and district boards. He was instrumental in getting teachers to teach the Ukrainian language to students. Their family—two boys and four girls—faithfully attended Liturgies at the Myrnam farm church. Annie, my mother, married **Peter Melnyk** and they also attended.

In 1942, Paul and Ksen'ka left their farmstead to their oldest son, and established a new farmstead on land across the road from the Myrnam church. Paul became caretaker of the church and cemetery, was the dyak, transported priests from Myrnam train station to church. Many priests stayed overnight at Paul and Ksen'ka's home as did the nuns who came to teach catechism and First Communion summer classes to the area children.

In 1949, the church was moved from the farm to the now established Myrnam village. Paul was in-

Easter at Ukrainian Catholic Church, Myrnam

strumental in all the decisions and financial and manual help in moving the church. He was still dyak and taught his son, **Nick** and son-in-law, **Peter** to canter. All his children and most of his grandchildren were faithful attendees of this church.

That year, the Myrnam UCWLC was formed under the guidance of **Fr. Melnychuk** and President **Anna Cholod**, the Myrnam doctor's wife. Then with **Fr. Nakonechny** as spiritual leader, the League grew to 102 members, the largest UCWLC branch in Alberta. The ladies toiled manually and with fundraising to paint the church, build a priest's residence and parish hall. By this time, my mother, **Annie Melnyk**, their daughter, became President of the Myrnam UCWLC and remained one for 23 years. Fr. Nakonechny taught the women Ukrainian pysanky writing, embroidery and cross-stitch. At one point, they contributed 30 embroidered articles to the Edmonton Eparchial Museum. The women held regular monthly meetings conducted in Ukrainian, celebrated League Day, held bake sales, teas and raffles. Catechism and Ukrainian language was taught to the children by their members. Scholarships for the Ukrainian language were donated, subscriptions to Ukrainian newspapers to the hospital and Seniors Lodge were paid for by the League.

Catechism classes at Ukrainian Catholic Church, Myrnam, AB

League members carolled at Christmas and donated Christmas and Easter baskets to the ill and confined members. Members helped with the Children of Mary Club, the Altar Boys Society, and Ukrainian Catholic Youth. The women always sent delegates to the Edmonton Eparchial Conventions and Regional Meetings and held four Regional Meetings and a Convention in Myrnam in 1962. Some 200 delegates—23 delegates from 10 branches, 4 Edmonton Eparchial Executives, 4 priests—attended.

As the years went by, there was a movement away to larger towns and cities. The Myrnam UCWLC diminished in size. However, it still functions with eight members. There is Divine Liturgy once a month in the Myrnam Ukrainian Catholic Church and once a month at the Myrnam Senior Lodge where some of the UCWLC members now reside. It is one of nine parishes in the Lakeland District served by **Fr. Slawko Dumec**. The cemetery where the first farm church was built now holds many of the pioneers—Paul and Ksen'ka Kitt, Peter and, since 2006, Annie Melnyk. But the work of the UCWLC and church is carried on by many: some of them, Paul Kitt's

daughters, granddaughters and grandsons.

On the main street of Myrnam, a dove on a pole was erected to commemorate the symbol of Myrnam—PEACE ON US. And in Ukrainian—MYR NAM.

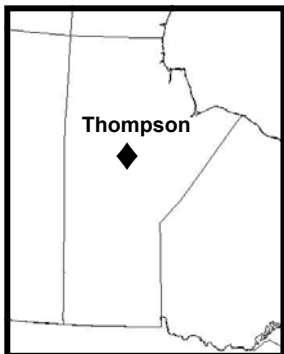
Phyllis Kalynchuk is the granddaughter of Paul and Ksen'ka Kitt, daughter of Annie and Peter Melnyk, chairperson of Social Justice, Legislation, Edmonton Eparchial Executive.

Top: UCWLC Myrnam Branch at one of their early Conventions.
Above: Assumption of the BVM Ukrainian Catholic Church, Myrnam, AB;
the Myrnam Dove: Peace on Us—Мир нам.

THRIVING IN THE FAR NORTH

By Linda Paziuk

Thompson, Manitoba was established as a mining community in the late 1950s when a large deposit of nickel was discovered. It was a boom time, a great place to move to find jobs. The only drawback was that Thompson was located 8 hours north of Winnipeg; the closest larger centre was The Pas which was 4 hours away. At that time the only road out was a

dusty gravel road through muskeg and swamp that meandered to The Pas. By 1961 ten Ukrainian Catholic families were in the community. That was all it took to form a Ukrainian Catholic Club and a Ladies Auxiliary which held meetings in the St. Lawrence Roman Catholic Hall. Every three months, beginning March 11, 1962, **Rev. Evano-chko** would travel in from Winnipeg to celebrate Divine Liturgy. **Rev. W. Lukowy** from Flin Flon continued the same schedule in 1963.

In 1966 under **Rev. Martyniuk** a house was

purchased on 108 Copper and a chapel was built in the basement. The intent was to have the Parish Priest live upstairs and hold services in the basement. In 1966 on August 2, **Metropolitan Maxim Hermaniuk** from Winnipeg came to name the parish St. Joseph's Ukrainian Catholic Church. **Rev. A. Fyk** was the newly appointed Parish Priest and the first Divine Liturgy was celebrated December 25, 1967.

Throughout the years the congregation grew as the community of Thompson grew. Over 30 families put their energy towards building a church. The women held many bake sales, made many perogies and cabbage rolls, to raise money to begin building in 1971. A large hall was built attached to the church with the intent of holding many functions for fellow parishioners as well as renting it out to the community. Metropolitan Maxim Hermaniuk came to officially open and bless the new church in February 1972. The church has had several priests, but the longest resident priest was **Rt. Rev. Canon Vladimir Olach** who lived at the rectory between 1979 and 1995 when he retired.

Today in 2007, our spiritual leader is **Rev. Djura G. Maljik** who resides in The Pas and holds services in Flin Flon and Thompson. He travels the 4 hours every second week alternating between a 10:00 a.m. service and a 7:00 evening service.

St. Joseph's Ukrainian Catholic Women's League located in Thompson, Manitoba began in 1969 by several committed, hard working individuals. It is through their hard work that Thompson has a physical structure to develop and enrich the religious and spiritual life of each

The UCWLC Thompson branch Executive 2007

President Lynda Paziuk
Vice-President..... Lil Sasyk
Secretary ... Maria Hrabarchuk
Treasurer Joanne O'Brien
Past President... Diane Rogers
Member..... Gladys Harder

member in the Ukrainian Catholic Church. The 1969 executive comprised **Emily Kuzmiak, Norma Halchyshak, Carol Turton, Mary Monita, Hope Toporowski** and **Alice Hucaluck**.

Thompson has fluctuated in size between 20,000 and 10,000 people. Today, it's about 14,000 people. In the 1970s the Ukrain-

ian congregation had over 30 families, now only 15, while the UCWLC had over 30 members in the past and only 13 today. Because many people move to Thompson for employment, they move away just as quickly to seek other jobs closer to family or to retire. However, there are several UCWLC members like **Yvonne Sedor, Agnes Galay, Florence Salamandyk, Lil Sasyk**, who were members in the 1970s and now 25 years as members of the UCWLC.

Our small Branch adheres to the four aims through the following activities:

■ **Fundraising:** We raise monies for Parish needs, community needs and for the Obligatory funds by catering to small functions, holding yard sales, and operating concessions for weekly Bingo events.

■ **Donating to worthwhile causes:** Our donations focus on the needs of children and women as well as the health of individuals in the community. To the Juvenile Diabetes Association we donated \$2,000 from a Malanka held in January. Because Thompson's population is aging, more need of the Palliative Care Room at the Thompson Hospital is needed, so when the community asked for contributions to this important room, we donated \$10,000. Siayvo Ukrainian Dance group also receives ongoing support.

■ **Sponsoring a Child in Ukraine:** Oksana has been our child for several years whom we correspond with on a regular basis. Every Christmas we send a package which she shares with her family.

■ **Offering Ukrainian Culture activities:** Hosting Paska and Pysanka Workshops held in April which is open to the community. We have approximately 24 participants (adults and children). We also organize an Easter Egg Colouring Contest which is open to all children. Prizes go out to the best pictures coloured in three different age categories.

■ **Offering Catechism Classes:** Weekly catechism classes are taught on Sunday 6:00-7:00. Father Maljik attends the sessions on the weeks he has 7:00 p.m. evening services. This year 4 children have received their first communion.

Ювілей

Які можуть бути ті слова
Щоб пазник цей прикрасити
Дев'ятидесятилітній ювілей
Це Бог дав нам їх так прожити.

Наша думка навертається
Та чуємо ще ті слова
Шануйте рідну мову свою
Не занежайте віру в Бога

Працюйте щиро в церкві своїй
Хороніть Ваші діточки
Навчайте їх добрим прикладом
І так будете довго жити

Співайте, танцюйте, молисья
Та читайте Боже слово
Святкуйте радісно пазник цей
Най Бог благословить ласкаво

Катирина Слободян

Kay Slobodzian, Dauphin wrote article re parish's 90th Anniv. and composed 2 poems one in English, one in Ukrainian.

A NICKEL TOWN PRODUCES A GOLDEN BRANCH

By Helen Woloschyn

2007 Membership Sudbury Branch UCWLC

On May 26, 2007 the Sudbury Branch of the Ukrainian Catholic Women's League of St. Mary's Ukrainian Church celebrated their 60th anniversary.

The Reunion Banquet was held in the Parish Hall and was prepared and served by the President of the Men's Club, **Bill Evanochko** and

other parish volunteers under the direction of **Father Petro Bodnar**. The hall was decorated with the colours of our League—blue, purple and gold—under the direction of our hard-working President, **Deana Ferguson**. The event started with a Cocktail Hour from 6 to 7 p.m. and a delicious dinner was served at 7 p.m.

To begin this special occasion Deana Ferguson, our President, welcomed the guests on this historical occasion, and invited Father Petro Bodnar to say the opening prayer, with singing of "O Spomahay Nas Divo Mariye."

While the guests were enjoying their dessert and coffee, a slide show was presented, with pictures of some of the past events that were held by our members in the past 60 years. The events included Teas, Praznyks, Sviachene, Jordan Dinners, Rummage Sales, workshops preparing holubtsi and pyrohy. Also included were pictures of members of the UCWLC. There were many ooh's and aah's as we saw some pictures of members who were no longer with us, but who were very hard working members of our Branch, and also some of our current members who were quite young at the time. Unfortunately many of the pictures of the first events of the UCWLC were not available to the present executive. Also, on the slide show we saw a list of all the presidents who served our Branch during the last 60

years. This was a task undertaken by **Stella Onucky**, and was very well presented.

At this Reunion Banquet we had as special guests, sister members of the Parish of St. Michael's Church from Coniston.

To give recognition to all the women, who belonged to the UCWLC in the past 60 years, our President came up with the idea of awarding them with "Certificates of Appreciation." As each name was called they stood up and members of the executive, **Ramona Bendick**, Vice President, **Stella Onucky**, Treasurer and **Helen Woloschyn**, Secretary, were privileged to deliver the certificates to them. We also presented these certificates to the Coniston members of the Ladies Auxiliary. Although the Coniston Parish is very small, the ladies of St. Michael's Church in Coniston were not registered as a UCWLC; they were organized as an Auxiliary and worked very hard performing different kinds of events to raise monies to support their Parish. Without their fundraising events, the church would have had a hard time surviving, and we thought it very fitting for them to be honoured. Members who were not present to accept their certificates received them by mail.

Special recognition was given to two Past Presidents who were present, namely Mrs. **Julianna Hrobelsky** and Mrs. **Vera Shewchuk**. A small token of appreciation was presented to them. Also recognized was our oldest member of the UCWLC **Jenny Samborski**, aged 93, who has been a member almost from the beginning of our Branch, and to the youngest member, **Amy Flowerday**, 21 years of age.

Door prizes were then drawn and closing remarks were made by President Deana Ferguson, thanking those who were present and hoping everyone enjoyed themselves. She also encouraged those guests who were present, but were not members, to think about joining the UCWLC.

The banquet closed with prayer, "Bohodytse Divo."

Numerous pictures were then taken by Bill Evanochko.

A group picture was taken of all guests present. Another group picture of the UCWLC 2007 membership was also taken. As of this time, we had 57 members, with 20 over the age of 80.

Although some of the past presidents were not able to attend, those present had their pictures taken. Present were Julianna Hrobelsky, who served for many years as president; Vera Shewchuk, who also served as President, and also as Secretary for many years. Helen Woloschyn served as President for a few years and is the current Secretary of the

St. Mary's UCWLC – Sudbury, Ontario. Present Executive and two past presidents at the 60th Anniversary Reunion Banquet.
Seated: Stella Onucky – Treasurer, Ramona Bendick – Vice President, Deana Ferguson – President, Julianna Hrobelsky – Past President, Vera Shewchuk – Past President
Standing: Sofika Wetlinska, 5th Member, our hard-working Pastor and Chef – Father Petro Bodnar, Helen Woloschyn – Secretary

Branch, and Deana Ferguson, our current President.

The guests were then invited to take a walk down "Memory Lane", where a lot of pictures were displayed of the different functions held by the membership. Also, past editions of NASHA DOROHA were on dis-

play.

On Sunday, May 27th members attended Divine Liturgy, with members receiving Holy Communion. At the end of the Divine Liturgy, Father Petro Bodnar invited all ladies present, member or not of the UCWLC, to come forward and receive a rose. This ended our 60th Anniversary of the Ukrainian Catholic Women's League in Sudbury.

Deana Ferguson is the youngest UCWLC President in Canada

Deana Ferguson, 28, is serving as second-term President, St. Mary's Ukrainian Catholic Women's League in Sudbury. She was born in Alberta to an English father and a Ukrainian mother who ensured that her daughter learn how to read, write, speak and keep up her Ukrainian heritage. At the age of 8, her family returned to Sudbury where it was difficult to continue Ukrainian schooling but she did the best she could.

Deana joined the UCWL three years ago. She takes great interest in her duties as President and has many ideas on how to get women together to socialize in a spiritual way. Her motto: "It's Team Work and Not all Work and No Play." It is not an easy task to keep the ladies motivated as most of out membership is over the age of 65. The group keeps on making holubtsi and pyrohy, preparing suppers for praznyk, sviachene and the Feast of

Jordan and organizing teas several times throughout the year.

Deana is planning to organize several events for the young mothers and children to socialize with each other and, perhaps, join the UCWLC. The senior members have a very popular Bingo Nite. Talented, with loads of ideas and no hesitation in pursuing them she is not afraid of work. She asks for opinions and does not take offence if there are differences, and moves forward. Her executive listens to her ideas. Deana conducts her meetings in a very professional and interesting manner and it is not unusual for members to chat and socialize long after the meetings end.

Deana graduated from college with a degree in accounting and is employed by the provincial government.

Helen Woloschyn

ПРИГАДУЧО...

Анна Малик

Родичі наші приїхали до Канади 1902 року із села Бережанка, повіт Борщів. Наш батько **Василь Соловій**, мати **Настуня з роду Кулик**, двоє малих діточок, **Михась і Маруся**. Приїхали до рідні, котрі вже були установилися в новому краю. Околиця та звалася Сокаль, 70 миль на північ від міста Саскатун, в Саскачевані.

Батько закупив "Томстед" за десять доларів та розпочав свою господарку. Виорав кусок землі та спорядив на грядку. Мати узяла узлик із землею, що привезла з рідного краю, поблагословила і розсіяла по грядках. Вона довго стояла, щось собі шептала. На кілочку недалеко від неї співав щосили жайворонко, наче б вітав її. Вітер тепленький весняний сушив її сльози.

В Канаді народилася моя друга сестричка **Нуся**. Я народилася 1912 року, в неділю раненько, як сонце сходило. Мене назвали **Анна Кася**. Та не довго ми спокійно жили, мати наша померла від грипу. Наш добрий батько виховав нас всіх сам.

Я приїхала до Оттави 1944 року на службу до федерального уряду. Мій чоловік приїхав три роки пізніше до Ветеранського шпиталю на працю, як помічник (nursing orderly), де працював довгі роки.

Ми ходили до української католицької цер-

кви, котра була на вулиці Рочестер. **Отець М. Блаженко** в нас обслуговував парафію, зачав збирати дітей, що не мали що робити в суботу, і організував Рідну Школу, де я учителювала.

Бідні діти не знали рідної мови. Любили співати, а я їх. Того ж року мер міста запросив людей на коляду в місті. Діти радо поїхали зі мною та головою церковної ради. Серед міста люди ще декотрі купували різдвяні дари, товпилися біля нас, чекали нетерпеливо, бо ми були оди-

UCWLC Ottawa Branch display at Central Canada Exhibition 1963 with Mrs. Olga Goy-Iwaniuk (mother of comedian Luba Goy).

нокі діти, у мікрофон сказали, що ми є українці, люди зачали нам плескати, а ми відколядували латинською, англійською та українською мовами. Люди плескали дуже довго. Ми повинчали їх в українській мові. Люди довго нам плескали. Не забуду того.

При пара-

Christmas Concert at Ridna Shkola 1953. Left: Julia Symko. Extreme right: Anna Malyk (one of the co-organizers and teacher). Back: Steve Brennae in the role of Saint Nicholas.

фії існував відділ ЛУКЖК, членкинь було мале число, вже старші віком, автами не їздили і усе йшло поволі. В 1954 році я прилучилася до відділу, і як секретарка працювала довгі роки.

Я почала дописувати до *Нашої Мети*, журналу *Світло* і до *НАШОЇ ДОРОГИ* про наш відділ. Згодом я зацікавилася та почала збирати матеріял до архіву, на підставі його я пізніше написала двомовну книжку під назвою *Літа Українських Католицьких Жінок Канади, Оттавський Відділ, 1945-1990 рр.* Поміч я мала від сина, писав він англійською мовою, а я українською.

Я люблю наш український народ, нашу гнучку мову і наші милозвучні пісні. Наш нарід сильний, пережив жахливі часи заздрісних чужих народів, він виборів свою самостійність на своїй землі. Поможім їхнім дітям-сиротам. Діти не винні, вони цвіт народу.

“Обніміте ж, брати мої, найменшого брата”.

† Анна Малик
Почесна членкиня Оттавського Відділу
Pro Ecclesia et Pontifice

Guardian Angel on Duty

By Nadyia (Chomlak) French

as told by Mary (Chomlak) Onyschuk

This is a true story. It happened in the fall of 1936 and is about a flaxen haired little girl and coyotes. This amazing eight-year-old is my oldest sister Mary.

Through the years I must have asked my sister a dozen times to repeat this extraordinary adventure to me. Every time I heard it I resolved to write it down. Finally, seventy years after the incident, I did it.

Mary was on her way to Swan Creek School. This country school was a bit of a trek from the farm where we lived. Our farm bordered the west side of Elk Island National Park and was about 3½ miles from the town of Lamont in Alberta. Our father walked with Mary about 1¼ miles cross country to Andrew and Annie Pewarchuk's farm. There, Mary would be joined by Nancy and Julia Pewarchuk to walk the remaining mile to school. After a while our parents told Mary it was time she walked to Pewarchuk's on her own. Mary knew the way. She was quite

ready for her first solo walk. With a jacket to ward off the crisp early morning autumn air and lunch pail in hand, off she went.

Our farm consisted of small rolling hills. Mary crested a hill and there right on the path, about 15 feet in front of her, sat a huge coyote. Instinctively Mary turned to go back home. To her horror she looked directly into the cold steely eyes of another coyote. This coyote was much closer than the one in front! A quick glance left and right made her realize that she was totally surrounded by about 20 coyotes. They were evenly spaced in a circle around her. Most were standing or sitting on their haunches. She looked towards the big coyote again and noticed three or four younger looking animals on either side of him. These were jumping and yelping impatiently.

Mary told me it took but a few seconds to take all this in, and a split second to make her decision. Mary concluded that since she would be eaten no matter which

way she went, she may as well continue on her way to school. She recalled being told to make a sign of the cross if ever she was afraid. Although gripped by overwhelming fear, Mary remembered her father's words. She crossed herself and with head down walked slowly towards the big coyote in the middle of her path. When she was very close to him he let out a loud piercing howl and moved off the path a bit. Mary moved off the path a bit also, passed the coyote and continued walking. She crossed the field, went through a meadow, and crawled under a barbed wire fence before looking back. The coyotes were no longer there. They were howling somewhere in Alex Drobyk's bush.

When our parents heard the howling of many coyotes they were frightened for their little girl. Dad ran along the route that Mary hopefully had taken. When he got to Pewarchuk's he found, to his great relief, that Mary had arrived safely.

Many people heard the howling. Everyone knew that this was a most unusual occurrence since coyotes do not travel in packs. Andrew Pewarchuk told Dad that according to the radio, this must have been a hunting exercise for young coyotes. Had Mary broken into a run, she probably would have been chased and no doubt caught.

For the next few days Dad walked again to Pewarchuk's with Mary. I asked her how she could ever walk alone after that frightening experience. Mary said that she just put it out of her mind. However, like a computer it is stored in her memory. When she recalls the event it is as vivid in every detail as on the day it happened.

This episode with the coyotes is not the only time that my sister was "safe" in spite of great danger. Thankfully God's plan for her included a long life. Mary grew up to become a wife, mother, and grandmother. She continues to trust God, to love and serve Him. Mary Onyschuk served, for many years, as president of the UCWLC in St. George's parish in Edmonton, Alberta, and as a recording secretary for the Edmonton Eparchy of the UCWLC.

It is an honour and a blessing to have Mary as a sister and a friend for so many years. When Mary was very young our father taught her a prayer to her guardian angel which she said every night before going to sleep. Here

is the prayer translated from Ukrainian.

*Angel of God, Guardian of mine
Please stay beside me all of the time
Morning, evening, night and day
Help me always along my way.*

I'm glad my sister's guardian angel was on duty the day of her encounter with the coyotes.

Nadyia (Chomlak) French is a longtime member of the UCWLC and attends the Ukrainian Catholic Church of the Transfiguration in Kitchener, Ontario.

Government of Canada
Gouvernement du Canada

ARE YOU TRAVELLING TO THE UNITED STATES?

Since **January 31, 2008**, if you travel to the U.S. by car or boat, a U.S. law requires you to present:

- a government-issued photo ID, such as a driver's licence, **PLUS** a birth certificate or a citizenship card;

OR

- a valid passport;

OR

- for those 18 and under, a birth certificate.

Canadian citizens **flying** to or through the U.S. must present a valid Canadian passport.

To find out more about document requirements and to help you plan for your U.S. travel, please visit or call:

www.canada.gc.ca
1 800 O-Canada
(1 800 622-6232)
TTY: 1 800 926-9105

Canada

RETIRING BISHOP SEVERIAN, EPARCHY OF NEW WESTMINSTER

was fêted at a retirement dinner following a Divine Liturgy last November.

His successor, **Bishop Ken Nowakowski**, said it's unlikely official retirement will slow down **Bishop Emeritus Severian Yakymyshyn**, OSBM.

"He's always up before me, at 5:30 a.m., and he always says, 'C'mon, let's pray.' He's the last one out of the chapel and always the first one up to fry the eggs."

Bishop Severian has moved into the residence at the Protection of the Blessed Virgin Mary Church in Vancouver, where he is to help out with the Divine Liturgies, confession and other duties. He thanked everyone for contributing to the celebration, which he called "one of the best". Throughout his career he has had a guidance.

"It always happened that God and the Blessed Mother is with us," he said.

Helping to celebrate the Divine Liturgy were three other bishops, including those for Vancouver and Kamloops Roman Catholic dioceses, and all the priests from the B.C.

parishes as well as **Fr. Eugene Riche-lak**, OSBM, from Winnipeg.

The eparchy's two nuns, **Sr. Ambrose** and **Sr. Ruth**, created a beautiful photo collage from the Bishop's life.

Susan Lazaruk

Edmonton *Eparchy*

FEEDING THE POOR OF TODAY WITH 1,000 POUNDS—

a request from **Bishop David** in memory of the millions who died in agony from starvation in Ukraine during the 1932-1933 Holodomor. Each parish of the Edmonton Eparchy was asked to

initiate a project in their memory.

The ladies of the Vegreville Holy Trinity Parish UCWLC Branch wrote a letter inviting all members inviting special donations for the local food bank to be brought to the church.

On November 23rd a group of parishioners loaded two pickup trucks for our local food bank. The donations amounted to 1000 pounds of non-perishable food items.

(Did the local media report on this wonderful project? — Ed)

Enid Theophile, Holy Trinity UCWLC Branch, Vegreville, AB

www.ucwlc.ca

Vegreville UCWLC: Feeding the poor of today with 1,000 pounds

ORGANIZATIONAL MATTERS

introduces practical ideas on how to make organizations stronger. ND invites your contributions. Here's one for your consideration and discussion.

WHAT'S HOLDING THE UCWLC BACK?

Here are four most common invisible problems that limit opportunities to get new members:

Problem 1: We're not convincing

Do you speak to what the potential new member actually cares about, or do you speak only to what she ought to care about?

Problem 2: We're not reaching our prospects with sufficient repetition

Would you rather reach 100 per cent of the women and convince them 10 per cent of the way, or 10 per cent of the women and convince them 100 per cent of the way?

Problem 3: We're already convincing everyone who likes the UCWLC and whom you like in the way you like

There's not an infinite supply of women you've been targetting to join the League. In order to get more members you're going to have to talk to women you would have preferred not to talk to.

Problem 4: Our reputation has slipped, or our aims are no longer in demand

Customized internet agents gather only those stories that each of us likes to read. So is anyone surprised that newspaper readership is waning?

What about the UCWLC? Is our sphere of influence changing beneath our feet? We must deal with it or it will make us less relevant.

"Darkness cannot drive out darkness, only light can do that.
Hate cannot drive out hate,
only love can do that. Only love."
— Martin Luther King Jr.

ST. JOSEPH'S UCWLC BRANCH 2 HELD TWO EVENTS

in November—the 'Borscht and Bun' sale, a project which the parish supports and looks forward to each year. Also, in accordance with the UCWLC resolution on Combatting Human Trafficking the Branch hosted an event to raise funds through the BRIDGE OF HOPE: Safe Home in Ukraine. It is widely known that unfortunate young girls who grow up in Ukraine's orphanages must leave when they reach teen years. Many young women find themselves on the street. This home will provide a safe place for these young women to live. These young girls are so fortunate to have an advocate like our National President **Luba Kowalchuk**—the founder and manager of the 'Bridge of Hope'. Consequently, this charity is dedicated to the sponsorship of needy children.

Andrea Sagansky, Past President

Торонтонська Епархія

ОСОБЛИВА ЗУСТРІЧ З ГОЛОВНОЮ НАСТОЯТЕЛЬНОЮ ССНДМ СЕСТРОЮ ДЖЕНЕС СОЛЮК.

донькою українських піонерів Канади, та членами Епархіяльної Управи відбулася в грудні, в Провінційнім Домі Сестер Служебниць НДМ в Торонті. Зустріч почалася Молебнем в честь Блаженної Йосафати, який відслужив духовний дорадник Управи **о. Петро Двірник**.

Сестра Дженес висвітлила виховну, харитативну, пасторальну та катехитизисну працю, яку виконують Сестри Служебниці — а їх 1,000 — для українського люду по світі.

Головну Настоятельку виби-

рають на Загальній Капітулі на 6 років делегатки зі всіх частин світу, де Сестри діють. До помочі має чотири дорадниці, секретарку і економку. Осідок Головної Управи є в Римі, до війни був у Львові.

Велика частина діяльності Сестер спрямована в Україну — з сиротами, бездомною молоддю і родинами. Найновіший проект — це родинного типу сиротинці у Золочеві та селі Петриків, близько Тернополя, де від 20 до 24 дітей живуть

**Сестра Дженес
Солук, Головна
Настоятелька
ССНДМ**

разом, не розбиваючи родини. По різних містах Західної України Сестри провадять духовні науки для дирекцій шкіл, вчать дітей катехизму й етики, допомагають з церковними і культурними святами, ор-

Важливіші обов'язки Головної Настоятельки і Управи ССНДМ:

- Утримувати добрі відносини з Апостольським Престолом, з Ієрархією нашої Церкви та інших Церков.
- Згідно з харизмою Основників, управляти і оновлювати Згромадження та дбати про дух єдності і співпрацю через живий зв'язок з настоятельками усіх дотичних країн.
- Призначувати чи апробувати провідних настоятельок для дотичних країн.
- Принаймні один раз в шестилітті відвідати кожний дім Згромадження, даючи кожній Сестрі нагоду особистої зустрічі.
- З великою чуйністю дбати про форми формаций, апробуючи виховниць.
- Допускати Сестер до складання вічних обітів.
- Апробувати важливі фінансові справи, як на пр. продаж майна, позички, фінансові допомоги і т.п.
- Відкривати нові дома чи місії, та закривати існуючі.

**Sr. Anne Hlova and Sr. Maria Solodka teaching
needy children in Vinnytsia, Ukraine**

ганізують для потребууючої молоді прогулянки та літні табори. Сестри мають великий вплив на понад 200 хлопців і юнаків у поправному домі в Бережанах.

У Вінниці приймають до свого дому дітей з вулиці і допомагають родинам віднайти своїх дітей. У Червонограді приготували понад 60 дітей до хрещення і подбали про нерозривний зв'язок з їхніми хресними батьками. Проводять канцелярію для всієї акції МІСТ НАДІЇ, спонсорство дітей через добродійне товариство з Канади. Дуже багато допомоги матеріальної, фінансової і лікувальної від різних добродіїв і організацій переслано через Сестер у Торонті на руки Сестер в Україні для сиротинців і потребууючих родин, і Сестри особисто разом з дирекцією розпоряджають ними. Де потрібно, Сестри знаходять родини, які приймають до себе сиріт, які через вік не можуть іти в сиротинець. За ініціативою **Сестри Луїзи Цюпи**, голови Патріаршої Катехитичної Комісії, організовано *Спільноту Християнських Подруж*, які займаються потребууючими родинами по широких теренах України.

За останні роки Сестра Луїза вложила великий вклад праці у ділянці катехизації для українських родин, які живуть в Португалії та Іспанії, в цьому проекті поміч дала Торонтонська Епархіяльна Управа ЛУКЖК.

"Слова признання і подяки, Сестри Служебниці, за багатогранну жертвенну працю і за молитви. Запевнімо дальшу співпрацю та підтримку," сказала Голова **Марта Хомин**.

Ірена Вжесневська

ОСОБИТОСТІ PROFILES

Sister Esther Kurylo Honoured For 60 Years of Service

Last September marked a very important day in the life of beloved Sister Esther, Spiritual Advisor to St. Basil's UCWLC in Edmonton: 60 years as a member of the Sisters Servants of Mary Immaculate.

After liturgy, approximately 450 people attended the banquet at the Cultural Centre.

Master of Ceremonies, Julian Koziak, Sister's cousin, welcomed everyone reading greetings from Rev. Mark Bayrock "The Lord be exalted for your great works done in His name. You are an inspiration to me and my brother priests." Rev. Andrei Kachur, her grade two student in Yorkton, 1972, now Rector, Holy Spirit Seminary, Ottawa, echoed the message.

Pat Kurylo, a sister-in-law, explained that Sister Esther is the

eldest daughter of the late Eva and Harry Kurylo who taught their children to believe in God and live a good life. Sister began her schooling in Northern Moose School, Sheptytsky School in Delph and completed her high school at Sacred Heart Academy in Yorkton. As a young girl Sister admired the Sisters Servants of Mary Immaculate—they were heroes and role models—and decided to be one of them in 1947 at Ancaster. The first Profession of Vows was taken in 1950. She received her teaching certificate in Saskatoon. While she was teaching in Yorkton, she was also appointed the Religious Consultant for the Separate School System. Sister continued her educational studies during summers and received her Bachelor of Education degree majoring in Early Childhood in 1970. Sister's 26 years of teaching were mostly in Yorkton, Regina, Kitchener, Prince Albert and Vegreville. She loved teaching so much that she even did it during the summers, teaching catechism at various parishes and camps.

In the early 1980s, the late Bishop Jerome Chimy, Bishop of New Westminster, B.C., commissioned Sister Esther to set up a Religious Education Centre and was appointed as a Director. She travelled all over the province training catechists, teaching chil-

dren, youth and adults. She then returned to Alberta where the late Bishop Greschuk invited her to set up a Religious Education Centre and train lay catechists in the Edmonton Eparchy. Many hours were spent travelling the roads of Alberta, visiting different parishes, helping them set up their Catechetical Programs.

In 1988, Sister Esther was able to fulfill another of her lifelong dreams: missionary work overseas in England and in Ukraine teaching many catechists, lay-people, children and youth.

Besides teaching, her other love is Pastoral Care—visiting the sick and lonely. Her bubbly personality and kind heart ensure her welcome everywhere. She is a member of the Ecumenical Commission for the Edmonton Eparchy, executive member of the Western Canada Conference of Catholic Religious Education for the Eastern Church, Spiritual leader of the Sodality girls and the Director of the Associates of the Sisters Servants of Mary Immaculate in Edmonton.

In turn Sister underscored the value of family—all 600 Kurylos and 300 Koziaks—thanking so many for attending. It's been a happy, life-giving journey; 60 years is a long time. Not all have been easy years but she has gotten through them hurdle by hurdle. Time is precious, she said, as precious as God's touch. God had a purpose for her since she touched so many in her journey.

She concluded by saying, "Milestones such as these are welcome events as they afford us opportunities to give thanks to God for His blessings and to be grateful. It builds up the Body of Christ." She closed with the words, "May God reward you, as He knows best, and you will be remembered in my prayers."

Theresa Hlus, St. Basil's UCWLC

Діти в НЕБЕЗПЕЦІ Допомога Родичам

Діти воістину є особливі. У своїй невинній довірі вони показують нам дорогу до царства. Невинність, однак, дуже скоро втрачається в нашій сьогоденній культурі. Телебачення, кіно, музика, інтернет і журнали крадуть невинність наших дітей, якою вони володіють, у все більш ранньому віці. Наші діти потребують керівництва і захисту від навчених, добре поінформованих батьків і спільноти, яка в цьому зацікавлена і свідомо; щоб вирости і дозріти в особистості, якими Бог призначив їм стати.

Безпечний інтернет

Світ інтернету надає користувачам терміновий доступ до джерел, які мають навчальне значення. Інформаційна швидкісна траса може так само стати небезпечним місцем для дітей, які користуються нею.

- Приблизно 1 з 5 дітей протягом років навчання зазнає сексуального домагання чи звернення через інтернет
- 1 з 33 дітей зазнає агресивного домагання — зловмисник вимагає зустрічі з дитиною; дзвонить на телефон; постійно посилає листи, гроші чи подарунки
- В останній рік 1 з 4 користувачів отримав небажану картинку з оголеними людьми чи людьми, які займаються сексом
- Про менше ніж 10% сексуальних домагань і лише 3% небажаних представлених картинок були повідомлені у відповідні органи, такі як *Law-enforcement agency, an internet Service Provider, or a hotline*

DANGER to our Children Assisting Parents

Children are indeed special. In their innocent trust, they show us the way to the kingdom. Innocence, though, is very quickly lost in today's culture. Television, films, music, Internet and magazines rob our youth of the innocence they possess at a younger and younger age. Our children need the guidance and protection of nurturing, informed parents and a community that is interested and aware in order to grow up and mature into the persons that God intended them to be.

Internet Safety

The Internet world offers users immediate access to resources that have great educational value. The Information Highway, however, also can be an unsafe area for children who use it.

- Approximately 1 in 5 received a sexual solicitation or approach over the Internet in the year studied
- 1 in 33 received an aggressive sexual solicitation—a solicitor who asked to meet them somewhere; called them on the telephone; sent them regular mail, money, or gifts
- 1 in 4 had an unwanted exposure to pictures of naked people or people having sex in the last year
- Less than 10% of sexual solicitations and only 3% of unwanted exposure episodes were reported to authorities such as a law-enforcement agency, an Internet Service Provider, or a hotline

Поради користувачам інтернету

- Поставте комп'ютер там, де він буде доступний всім членам родини, для кращого контролю за активністю дітей
- Регулярно проводьте час в „online” разом зі своїми дітьми, щоб бути в курсі їх зацікавлень і діяльності
- Навчіть своїх дітей припиняти будь-яке спілкування в „online”, якщо вони відчувають дискомфорт або страх перед відключенням, і повідомляти про це старших, яким довіряють, якнайскоріше
- Навчіть своїх дітей ніколи не повідомляти свою особисту інформацію, таку як ім'я, адресу, назву школи чи адресу, чи будь-що інше, що розкриває її особу
- Встановіть атмосферу довіри і порозуміння зі своїми дітьми, але не докоряйте їм за неприємний досвід в „online”
- Обговоріть з дитиною різницю між оголошенням і текстом навчального чи розважального змісту і подайте вашим дітям приклад кожного з них
- Встановіть тверді правила замовлення комп'ютерного забезпечення (і пізніше перевіряйте оплату кредитних карток)
- Сконтактуйтеся з Вашим інтернет провайдером і творцем змісту, і повідомте їх, що ви хочете і чого сподівається від них по забезпеченню безпеки дітей „online”

Tips For Internet Usage

- Keep computer in family area to better monitor your child's activity
- Regularly spend time online with your child to learn about his/her interests and activities
- Teach your child to end any experience online when he or she feels uncomfortable or scared by pressing the back key, logging off, and telling a trusted adult as soon as possible
- Teach your child never to give out personal information such as his or her name or address, school name or address, or anything else that is personally identifying
- Establish an atmosphere of trust and understanding with your child by not blaming him or her for uncomfortable online experience
- Discuss the difference between advertising and educational or entertaining content and show your child examples of each
- Establish strict rules for ordering products (and then monitor credit card bills)
- Contact your Internet Service Providers and content creators to let them know what you want and expect from them in keeping kids safe online

A World Health Organization's Study in Ukraine: Bad news/good news

A recent study by the Ukrainian Institute of Social Research conducted for the World Health Organization (WHO) has found that Ukraine is a world leader in underage tobacco and alcohol consumption and that the situation has deteriorated since its last study in 2002.

In Ukraine, 11-year-old girls reported drinking hard alcohol for the first time and 15-year-olds reported drinking spirits 1.5 times more frequently than had been the case some five years ago. The report claims that 13-year-old boys drank spirits 1.7 times more often now than was the case in 2002.

Underage smoking is also on the rise for both sexes. Findings show a 7 % increase among 6th graders and that figure doubles every two grades with a 50% consumption increase for the college crowd. This is bad news.

Most western countries levy heavy taxes on luxury goods—so called as they do not constitute basic necessities like tobacco and alcohol. These countries use the revenues for education programs to counter the pressure to consume on young people by peers and advertisers. In the 1980s Canada embarked on a stop smoking campaign. It cost billions of dollars but some thirty years later we have impressive decreases in smoking; smoke-free public places; and, hopefully, a healthier population. Other countries are

following. Recently, Paris became a smoke-free city.

In Ukraine there is little tax on these luxury goods. Both are inexpensive and readily available. I have seen children buying bottles of alcohol and cigarettes in city kiosks from Lviv to Simferopol. Adding taxes to alcohol and tobacco costs may inhibit purchases. And by placing fines on outlets selling to minors and monitoring compliance, Ukraine's government can begin to turn the tide. Moreover, such tax revenues can be directed towards youth re-education, health and sports programs.

With greater attention to the problem, it can be fixed: that's the good news. Perhaps this could be a project for the UCWLC, in partnership with appropriate Ukrainian organizations through our Church, to undertake. It's been done before. Ukraine undertook health change programs at the turn of the 20th century when its youth was being abused by cheap cigarettes and booze. Then,

it became unacceptable for members of such organizations like the nation-wide Sokil sports movement, the Organization of Ukrainian Nationalists (Youth), Plast and others to smoke or drink.

There's no time like now to begin.

Oksana Bashuk Hepburn

Death by Lightning: Safety Tips

- Stay away from power lines, bodies of water and tall things, which attract lightning.
- Put down metal objects that conduct electricity, such as golf clubs, fishing poles and bicycles.
- Stay at least 30 metres away from metal fences.
- Seek shelter in a solid permanent structure, but avoid standing close to windows and doors. Keep those openings closed. Don't turn on tap water or use the telephone. Unplug electrical appliances.
- It is safe to shelter inside an all-metal vehicle because lightning moves over the outer surface of metal objects. But don't touch anything metal inside. Convertibles and golf carts are not safe. It's the outer body that protects occupants, not the rubber tires.
- Don't park near trees or power lines.
- If you are stuck in the open, crouch down. If you are in a group, spread out to several metres apart.

Dioxin Chemicals Cause Cancer

Dioxins are highly poisonous to the cells in our bodies. To minimize them in our daily lives:

- no plastic containers in micro
- no water bottles in freezer
- no plastic wrap in microwave

Here are the health hazards that can be created when neglecting to heed the points above.

Dr. Edward Fujimoto, Wellness Program Manager at Castle Hospital was on a TV program to explain this health hazard. He talked about dioxins and how bad they are for us. He said that we should not be heating our food in

the microwave using plastic containers. This especially applies to foods that contain fat. He said that the combination of fat, high heat, and plastics releases dioxin into the food and ultimately into the cells of the body. Instead, he recommends using glass, such as Corning Ware, Pyrex or ceramic containers for heating food. You get the same results, only without the dioxin. So such things as TV dinners, instant ramen and soups, etc., should be removed from the container and heated in something else. Paper isn't bad but you don't know what is in the paper. It's

just safer to use tempered glass, Corning Ware, etc. He reminded us that a while ago some of the fast food restaurants moved away from the foam containers to paper. The dioxin problem is one of the reasons. Also, he pointed out that plastic wrap, such as Saran, is just as dangerous when placed over foods to be cooked in the microwave. As the food is nuked, the high heat causes poisonous toxins to actually melt out of the plastic wrap and drip into the food. Cover food with a paper towel instead.

Use and stay healthy!

The Will to Live

Stanford University has devised this geriatric depression scale to help detect those in need of help.

Score 1 point for each answer in gray. A score of more than 5 is suggestive of depression and should be followed by a comprehensive assessment. A score of 10 or more is almost always indicative of depression.

Choose the best answer for how you have felt over the last week:

YES	NO	
☐	☐	Are you basically satisfied with your life?
☐	☐	Have you dropped many of your activities and interests?
☐	☐	Do you feel that your life is empty?
☐	☐	Do you often get bored?
☐	☐	Are you in good spirits most of the time?
☐	☐	Are you afraid that something bad is going to happen to you?
☐	☐	Do you feel happy most of the time?
☐	☐	Do you often feel helpless?
☐	☐	Do you prefer to stay at home, rather than going out and doing new things?
☐	☐	Do you feel you have more problems with memory than most?
☐	☐	Do you think it is wonderful to be alive now?
☐	☐	Do you feel pretty worthless the way you are now?
☐	☐	Do you feel full of energy?
☐	☐	Do you feel that your situation is hopeless?
☐	☐	Do you think that most people are better off than you are?

The New York Times 2007

Вічна пам'ять

Прийдіть, браття, попрощаймося з померлою, і подякуємо Богові, вона бо відійшла від рідні своєї і до гробу спішить. Вже не журиться про суєту світу і про многострасне тіло.

Come, Brothers and Sisters, let us bid a last farewell to her who has passed away, and also let us thank God. She is leaving her relatives and is hastening to the grave.

No longer is she concerned about the vanity of the world and her human passions.

Where are her relatives and friends? Behold we are parting now. Let us pray to the Lord for her repose.

Eternal Peace

✠ Ірена Козак
1921 р. – 2007 р.

Торонто прощалося з колишньою Головою відділу ЛУКЖК, Секретаркою, Референткою Духовного Розвитку, взірцевою християнкою, прикладною парохіянкою, людиною “великого серця”, яка в приватних, церковних та організаційних потребах завжди була готова допомогти, порадити, полагодити.

Глибоко віруюча практикуюча християнка, Ірена Козак

виростала в Україні у батьків, де дороговказом було гасло “Бог і Україна”. З цього шляху Покійна ніколи не зійшла, провадили Її Всемогутній Господь і любов до ближніх.

Нехай пам'ять про нашу членку, Ірену Козак, залишиться назавжди в наших серцях і молитвах.

Анна Бойцун
секретарка

Ukrainian Catholic Women's League of Canada National Executive

The Vera Buczynsky Ukrainian Studies Scholarship

The National UCWLC is offering one scholarship of \$500 to a person of Ukrainian Catholic descent who is planning to enroll in Ukrainian Studies at the post-secondary level. Applications are available from and should be submitted to

**The Vera Buczynsky Ukrainian Studies
Scholarship Committee**
Barbara Olynyk, Chair
3457 Hillview Cres.
Edmonton, AB T6L 2C9

The Mary Dyma Religious Studies Scholarship

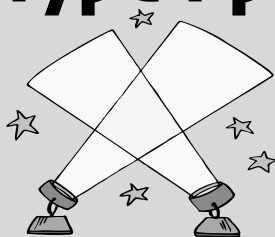
The National UCWLC is offering one scholarship of \$1000 to a lay woman of Ukrainian Catholic descent who is planning to enroll in Religious Studies at the graduate level. Applications are available from and should be submitted to

**The Mary Dyma Religious Studies
Scholarship Committee**
Barbara Olynyk, Chair
3457 Hillview Cres.
Edmonton, AB T6L 2C9

Deadline for receipt of complete applications is October 1

Культура і розвага

Огляд книжок, фільмів,
радіо, телебачення, концертів,
виставок та музики
з українським змістом

A review of books, films,
radio, TV, concerts, exhibits,
music, theatre dealing with
Ukrainian themes

Arts and Entertainment

An ENVIRONMENT message through music was LIVE EARTH's ambitious, 24-hour concert which attracted some 150 artists who performed last July across seven continents making it the largest entertainment event in the history of the world. Stepan Pasicznyk, a music entertainer in Britain whose contribution to LIVE EARTH appears below, said, "I doubt there is another song out there that encapsulates what this event is all about so completely, and it is fitting that it should be written by someone of part Ukrainian descent when thinking of Chernobyl as one example reflect on just how terribly something can go wrong."

We all have one address and that address is Planet Earth

The flowers that were growing here
Will blossom here no more
The hearts and minds of bureaucrats
Are rotten to the core
There's no investigation
And no builders hesitation
As the playing field makes way
For yet another shopping mall.

The trees that once were growing here
Are learning of their fate
The bricks and slabs are piling up
To build a new estate
The trees end up as household wood
We're told it's for the public good
And not to worry
Saving earth is something that can wait.

As species our divisions are
The mountains trees and seas.
So why do we spend time and effort
Making more than these?
When it comes to caring
For the rock on which we live
All we've done is take and take
But no one wants to give.

Temperatures are rising now
And so are all the seas,
And gas and coal and oil use
And emissions from all these.
If nuclear's an option
Then what lesson does it take
To make us learn and not repeat
Chernobyl's big mistake?

The animals keep vanishing
As we proliferate

Then we spend time destroying
Other humans that we hate.
If aliens are watching us
They'll give this place a miss
And keep it from their children
Hoping ignorance is bliss.

As forests turn to open fields
And fields then turn to sand
How will we tell our children
That they just don't understand?
The world that we are giving them's
Becoming a disgrace
A testament of failure
To the stupid human race.

So let me tell you something
If I may, for what it's worth
We all have one address
And that address is Planet Earth.

(and finally to the tune of "Rule Britannia")

Let me tell you
One thing for what it's worth
Only Nature rules
The Waves...
On...
Earth!

© **Stepan Pasicznyk 31/3/06**

The song video with lyrics can be seen on
www.youtube.com/ukrainianmusicvideo and is
also available from iTunes by following the
link provided at www.the-ukrainian.co.uk

Українці у Мозамбіку

перші переселенці,
історія громади
та її сьогодення

З української історії

From Ukraine's History

Дмитро Яцюк

Все почалося з того, що пан Дмитро Яцюк, який нині мешкає в Республіці Мозамбік, електронною поштою звернувся до «Світлиці» з проханням допомогти відшукати в «павутині» поему Л. Українки «Кассандра» (мовляв, це йому до «Кримської світлиці» порадила звернутися письменниця Оксана Забужко). Так, справді на сайті «Українське життя в Севастополі» у нашого «сайтобудівника» Миколи Владзімівського є текст цієї поеми, про що ми пану Дмитру й повідомили, паралельно поцікавившись, а що там наші земляки-українці роблять у Мозамбіку.

Дмитро Яцюк не забарився з відповіддю і надіслав ілюстровану розповідь про «український Мозамбік», яку ми з вдячністю пропонуємо нашим читачам.

Українці у Мозамбіку: перші переселенці, історія громади та її сьогодення

Трохи історії

Одним з перших українців у Мозамбіку (або принаймні людиною, яка мала українське коріння), можна назвати Льва Крюгера, сина української мами та німецького тата, який народився у далекому 1912 році у Хабаровську (Росія). Його український дід, Арсеній Шворін, був учителем у Києві, але через свою участь у політичній діяльності проти царату у русі народників був висланий разом із родиною на російський Далекий Схід. Лев Крюгер прожив довге і цікаве життя переважно на китайському Далекому Сході, але з 1954 року він проживав у Мозамбіку, де професійно займався мисливством. Лев Крюгер помер у 2004 році, не доживши двох місяців до своїх 92 років, і був відспіваний у грецькій православній церкві міста Мапуту.

Також можна згадати провідного московського журналіста, політичного оглядача газети «Правда», а разом з тим радянського шпигуна, українця за походженням Томаса А. Колесніченка (1930-2003 рр.). На початку 60-х років він відвідав Мозамбік за запрошенням інженера Жоржа Жардіня (тогочасного мозамбікського олігарха та довіреної особи голови португальського уряду Антоніу О. Салазара).

Серед цікавих зустрічей останніх років варто згадати приїзд у Мозамбік у 1997 році Генерально-

го віце-прокурора Бразилії (Subprocurador Geral da Republica do Ministerio Publico Federal), д-ра Мірела (Михайла) Гуськова, батьки якого, Олексій та Ганна, походять з Одещини. А також перебування у Мозамбіку Ігоря Сікорського, двоюрідного онука знаменитого винахідника Ігоря Сікорського. На відміну від свого славетного брата дід Сікорського-онука залишився жити в Україні. Батько ріс, приховуючи пам'ять про «американського» дядька. Ігор Сікорський-онук (навіть зовнішньо схожий на двоюрідного діда) пов'язав свою долю з морем. Закінчив морехідне училище в Україні, близько 20 років працював за кордоном, у тому числі у США, але також завжди приховував своє походження. Попрацювавши якийсь час капітаном, Ігор Сікорський став бізнесменом, його пароплав «Умурга» займався виловом креветки у Мозамбіку. Але оскільки креветочний бізнес знаходиться на цей момент у певній кризі, то на початку вересня 2006 року Ігор Сікорський вирішив спробувати ліпшої долі у іншій португальомовній країні Африки — Гвінеї-Біссау. На пароплаві «Умурга» Сікорський розпочав самостійний перехід з Мозамбіку до Гвінеї-Біссау, оминаючи мис Доброї Надії у Південній Африці, а далі Намібію, Анголу тощо.

Перші мозамбікці почали приїжджати на навчання в Україну ще у 60-ті роки, коли ще не існувало ані незалежного Мозамбіку (був частиною португальської колоніальної імперії), ані незалежної України. Мозамбікські студенти приїжджали в Україну через посередництво національно-визвольного руху ФРЕЛІМО (Фронт визволення Мозамбіку). Так, у 1964-1971 рр. представником ФРЕЛІМО в Україні (саме в Україні, а не в ССРСР) був Антоніу Лоренсу Щаде, людина, яка нині обіймає провідні посади в юридичній системі мозамбікської провінції Нампула (північ країни). Деякі з цих мозамбікців одружувалися з українками, пізніше дехто з них приїхав у Африку, дехто лишився жити в Україні. Скажімо, той же пан Антоніу має у Києві 35-річного сина, який разом із мамою залишився жити в Україні, тоді як тато повернувся в Африку.

*Дмитро Яцюк, Республіка Мозамбік.
dyatsyuk@ispu.ac.mz*

*Кримська Світлиця Всеукраїнська громадсько-політична
та літературна газета № 19 за 11.05.2007*

good friends are like stars

you don't always see them, but you know they are always there

By Mariya Kocaj

Why do women find themselves so very unhappy? They don't like their hair, their body, their mind, their circumstances. I read a comic strip the other day. The wife is telling the husband that she is starting to look like her mother. He, knowing it's a trap, replies, "You look fine, you were a beautiful woman when I married you. You're a beautiful woman now. Stop worrying about the packaging and look at the gift inside." That all men should be that wise.

We are all beautiful awesome women—all shapes and sizes—bundles of joy each and every one. Sure we hit menopause and, God help us, we lose our common sense. It starts with the first hot flash but the wonderful thing is that it finally does end. You can wear silks again and your makeup does not run anymore. Your hair isn't soaking wet and you become a normal person. This is just the way it is and will be for all time. So deal with it. It doesn't go away until it's ready to go away.

When I first started these flashes, life was cruel. I was cop-

ing with three children with more attitude than brains, elderly parents and a husband who had gone through the same thing but it was called *oj zabula*, male menopause where guys, 45, go out to buy a car, and return with a two-seater convertible. For three kids! And one still in diapers! OK, husband. And you thought I was nuts? But we learn to cope, to laugh at ourselves and we learn to share our problems with other women.

We were going to Malanka last January, and a friend calls me up in tears. She can't find anything that fits. One hour to go! I tell her "Honey, just grab a basic black and get out there. Dance like nobody is watching you, laugh until the tears roll down your face and embrace life's problems." Yes, we gained weight during Rizdvo; we socialized more and ate more. So what. Christmas is a time for get-togethers, for friends, for family. Enjoy the moment. Laugh. Your husband loves you. Your children adore and look up to you. Forget yourself for one day. Do a kindness once a day. Trust me, you

will be so busy you won't have time to worry about you. And the rewards of helping someone are wonderful. Check on a neighbour, or friend in the hospital, bake treats and share with neighbours.

We pick up bread at the local baker once a week for everyone. The retirees have a hard time driving in winter. One of the women, widow Barbara, found out my Yurko loves potato *platzky*, pancakes. So we pick up her bread and she manages to make him and two of the local widowers on the block the potato *platzky*. We'll be having a wedding soon, I bet!

The more you give the more you receive. Stop focusing on the bad things in your life. Focus on the goodness. Reach out to a friend. Do something special for your family. And because every night you plan nice surprises for the next day, you forget aches and pains—you're focusing on making another life wonderful. And before you know it, you are cherished by someone out there. So please ladies—we all have our ups and downs. You start to look like your mother; your wrinkles are starting to show. So what! Your heart and warmth is what really counts in life. Your riches aren't going anywhere with you, are they? But you will be remembered for the goodness left behind.

Today is the beginning of the rest of your life. Cherish it. Life is precious and very short. Don't waste it.

Mariya Kocaj has been practising nursing for 25 years and raising a family of three. She and her husband live in Winnipeg.

Smile ✧ Усміхнися

Elementary School Kids and the Old and New Testaments:

- In the first book of the Bible God got tired of creating the world so he took the Sabbath off.
- Adam and Eve were created from an apple tree. Noah's wife was Joan of Ark. Noah built an ark and the animals came on in pairs.
- The first commandments was when Eve told Adam to eat the apple.
- Solomon had 300 wives and 700 porcupines.
- The Epistels were the wives of the Apostles.

Останнє слово ... last word

Dear Friends, Дорогі читачі,

I hope you enjoyed the enlarged edition of ND. Let us know. We had hoped to offer you a pictorial rendition of the suffering and splendor of the resurrection of Our Lord, but permission to go ahead arrived too late. Perhaps next Easter we'll try again. But aren't the icons on the covers spectacular?

When I was a young mother I worried whether there would be enough money to pay for the baby food should my husband be laid off, and what if the children became so ill that... and the thought was too frightening to pursue. I worried about bad influences when they were in high school and when they were away at university. I worried about them being away from home, their heavy workloads and getting their first jobs. Then came the workplace conflicts and the difficult bosses and the big one—would they find the right mates and, later again, would the babies be born healthy.

As parents aged, I worried about their health and about us being apart. And after they died there was regret about not having known them well enough and not listened enough to what their life and commitments had been all about. So much had happened: I had not been a part of it. There had not been enough recognition of their contributions. That made me sad.

Now I worry about not living long enough to see the grandchildren

grow up; not knowing what they might become; not dancing at their weddings. It's not a worry exactly. It's more like a bitter sweet thought—so much is still to happen and I won't be part of it.

I suspect most of you have worried about similar matters.

What good is all this angst? Some say stress is not good for you. It seems to me, however, that positive worry or concern—the kind that leads to actions and resolution is good. Worry without action is called frustration and it happens when we have no control over events. It's critical to be in charge of as much of our life as possible. Apparently, the happiest women are the independent ones, the ones with control. We can begin today.

Багато справ відбувається в нашій громаді.

Справа Канадського Музею Прав Людини у Вінніпезі непокоїть: чи інтернування українців під час першої Світової Війни, як і Голодомор, одержать відповідне трактування? Одні кажуть, що це залежить від фондів — якщо на-збираємо відповідну суму (а люди подають \$1 до \$10 мільйонів), то одержимо відповідну репрезентацію. Інші вважають, що без запевнення нема що кидатися на збірку. Контроверсія кипить.

Недавні студії вказують, що Католицька церква тратить чисельно більше, ніж інші віросповідання. Немає досить покликань, у молоді

немає почуття приналежності, а філософічні цінності підривають засоби масової інформації. Вірні парафіяни не мають досить програм, які могли б їх утримувати при церкві. Навіть від таких твердих церковних установ, як ЛУКЖК, чути, що співпраця з парохами не завжди позитивна. А це відбиває охоту від праці — спеціально від добровільної, такої як в ЛУКЖК.

І в Україні гірко. Партія Регіонів не допускає Верховну Раду працювати. Москва замикає Українці газ. Прем'єр-Міністр Юлія Тимошенко після газових дискусій в Москві пішла в лікарню. Московський Патріарх працює в Україні на користь чужої держави, Росії.

Це гіркі думки, але як казали розумні римляни — і це теж мине. Але не без нашої посвяти і праці.

Надворі благодатна весна, а Христове Воскресіння дає надію, що добро перемагає зло. І ми віримо і беремося за наші справи день за днем і рік за роком, а Великодні побажання на перших сторінках НД, як і інші статті про великі зусилля в тяжких обставинах, добрі діла і старанну працю надають надію і натхнення. Бо життя — це боротьба: чим складніша, тим цікавіша і тим солодша перемога.

Вітаємо Вас і Ваших дорогих свяченою паскою і крашанками.

*Христос Воскрес!
A blessed Easter to all!*

Художник Вікторія Ковальчук,
Видавництво «Веселка», Київ

